

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccin-
jeva ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Računi pri pošt. ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749

IZKljučNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina snaga mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Uspešne lokalne operacije na bojišču v Marmariki

Pri Tobruku in Solumu so italijanske čete zajele več
sovražnih vojakov in oklopnih vozil

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil
je objavil 4. decembra naslednje vojno po-
ročilo št. 550:

Italijansko-nemške sile so se zopet z
uspehom borile v Marmariki. V lokalnih
akcijah na bojišču pri Tobruku so oddel-
ki divizij »Trento« in »Pavia« napadli in
zasedli nekatere utrjene postojanke, pri čem-
er so zajeli nekaj ujetnikov. Na bojišču
pri Solumu so posadke divizije »Savona«
zajele nadaljnje ujetnike in motorizirana
vozila.

Na srednjem bojišču je naš oddelek glad-
ko zavrnil poskus britanskega napada na
Bir el Gobi ter prizadel napadalec izgube
in uničil in zajel nekaj oklopnih avtomobi-
lov.

Borbe se še nadaljujejo na področju za-
padno od Bardije med nemškimi mehani-
ziranimi četami ter sovražnimi enicami.

Pri poslednjih operacijah za bojiščem pri
Solumu je motorizirana divizija »Ariete«
zajela 1500 ujetnikov ter uničila sovražni-
ku 25 tankov, 40 oklopnih avtomobilov in
mnogo drugih motoriziranih vozil.

Iz nadaljnjih ugotovitev je razvidno, da
je italijansko-nemško protiletalsko topniš-
tvo sestrelilo razen že v prejšnjih poro-
čilih omenjenih letal še eno sovražno le-
talo.

Neugodne podnebne razmere so ovirale
delovanje obojega letalstva, vendar pa so
letalski oddelki osi z uspehom napadli zbi-
rališča sovražnih motoriziranih vozil
vzhodno od Bir el Gobia ter so ponovili
napade na sovražne sile v zelenici Džalo.

V Sredozemlju je britanski pomorsko-le-
talski oddelek napadel našo torpedovnico, ki
se je potopila po srditih borbi, v kateri so
naši spremljevalni lovci sestrelili dve so-
vražni letali. Posadka naše torpedovnice
je bila v glavnem rešena. Naša podmornica
je sestrelila sovražno letalo tipa Sunder-
land, ki se je zrušilo v plamenih.

Nejasen položaj

Stockholm, 4. dec. s. Spričo pomanjkanja
vesti o operacijah v Cirenaiki se kažejo v
angleški javnosti prva znamenja nestrpnosti
in vznemirjenja. Tako poroča »Afton-
bladet«, da angleški listi tipajo v temi
okrog sebe in se omejujejo le na komentar-
je in napovedi. »Daily Express« ugotavlja
v poročilu iz Kaira, da je položaj popolno-
ma nejasen. Cunninghama je italijanski in
nemški protinapad popolnoma presenetil.
Angleške izgube so znane. Cunningham
pričuje ojačenja in sam skrbi za reorgani-
zacijo oddelkov v prvi črti, ki so imeli
pri zadnjih spopadih velike izgube.

Potrlost v Londonu

Lisbona, 4. dec. s. Ob 12.45 ponoči je
londonski radio sporočil dobesečno:
Prodor skozi zvezo pri Tobruku v Cire-
naiki pomeni za nas poraz, ki je vzrok ve-
liki potrlosti. Ako ne bo to stanje naglo

popravljeno, nastopijo lahko zelo nepri-
jetne posledice.

Irski listi o bitki v Marmariki

Dublin, 4. dec. s. Irski listi zasledujejo
z velikim zanimanjem razvoj marmariške
bitke. List »Irish Press« piše, da je an-
gleška vojska že izgubila začetno pobudo
v borbah zadnjih dveh dni in da ni več
mogoče govoriti o pravi angleški ofenzivi.
List omenja število angleških ujetnikov, ki
so padli v italijanske roke, ter objavlja
italijanska uradna poročila, poudarjajoč
med drugim hrabro zadržanje divizije »Sa-
vona«, ki je s svojimi vztrajnimi protina-
padmi prizadel sovražniku velike izgube
tankov in orožja.

Nemška sodba o vojnih dogodkih v Abesiniji

Berlin, 4. dec. s. »Nationalzeitung« piše
v članku »Konec junaškega odpora Italia-
nov v Abesiniji«, da se je s prenehanjem
odpora v Gondarju, kjer so se doslej bori-
le hkrabre čete generala Nasirja, končala an-
gleška vojna proti italijanski civilizaciji v
Abesiniji. Kolonialni imperij je bil povsem
ločen od Italije. Oskrbovanje iz domovine
je bilo onemogočeno. Pohod Angležev ob
pričetku tega leta je imel za posledico naj-
prej izpraznitev Kasale. Angleška vojska,
ki se je pomikala iz Sudana, je dosegla 1.0
dolgi zamudi Keren in Asmaro. Med tem
je angleška mornarica sčitila prodiranje
druge vojske, ki se je pomikala vzdolž oba-
le in zasedla Kišimajo in Mogadišo, odko-
der je prodira nato do Hararja. Z zavzet-
jem Adis Abebe se je 6. aprila zaključila
prva faza tega pohoda v borbi neenakih sil.
Na mestu junaškega podkralja vojvode
d'Aoste so Angleži ustoličili proslulega
Haile Selasijia. Italijanske čete so se umak-
nile v gorati predel, kjer so bile oblegane.
Vojvoda d'Aoste, ki je osebo vodil upor
v Amba Alagi, je bil 18. maja prisiljen k
predaji zaradi pomanjkanja živeža. Angle-
ške čete, ki so prodirale s severa in iz Sudana,
so se tako lahko strmile s četami, ki so
prihajale iz Kenije.

Italijanske sile so se zbrale v Amhari
okrog Gondarja, starega glavnega mesta
Abesinije, ter so se srdito upirale sovraž-
niku. Uolkefit, Celga in Kulkabert so kra-
ji, kjer so se razvile najzadnjejsje borbe, to-
da sovražnik je pritisnil z vseh strani ter
je čedalje bolj zoževal obroč okrog Gon-
darja. Posadka je porabila zadnje rezerve.
Odpor v Gondarju je bil zlomljen z glad-
dom in s premočjo ljudi in sredstev. Za-
časna izguba Abesinije nima za Italijo no-
benege strateškega niti gospodarskega po-
mena. Zasedba tega ogromnega ozemlja
predstavlja za Anglijo veliko odgovornost
glede Evropeev, ki žive v tem predelu, ka-
kor glede raznih domačih rodov.

ODBITI SOVJETSKI NAPADI OB BONCU Porušenje murmanske železnice — Finske čete zasedle polotok Hangoe Bombardiranje Petrograda

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 4. dec.
Vrhovno poveljstvo nemške vojske je ob-
javilo danes naslednje vojno poročilo:

V Doneški kotlini so bili z velikimi so-
vražnimi izgubami zavrženi močni sovjet-
ski napadi.

Pred Petrogradom so propadli novi so-
vražni poskusi izpadov.

Letalstvo je uničilo del železniške proge
iz Murmanska ter je ponoči in podnevi
bombardiralo Petrograd.

Finske čete so zasedle Hangö. Na begu
je sovjetska 12.000-tonska prevozna ladja
»Stalina« zadel na finko-nemško minsko
zaporo in je bila zaradi treh eksplozij po-
škodovana. Nato sta dve nemški izvidni-
ski ladji s skupno posadko 80 mož za-
vlekle sovjetsko prevožno ladjo skupno s

6000 vojakov vseh činov, ki so bili na kro-
vu, ter z velikim vojnim gradivom v neko
nemško pristanišče.

Med pomorskim spopadom v Rokavskem
prelivu je neka torpedovka potopila dve an-
gleški motorni torpedovki ter s polnimi za-
detki poškodovala dve drugi. Tudi izvid-
niške ladje so se udeležile bitke in potopile
angleško topničarko ter hudo poškodovale
neko motorno torpedovko.

V severni Afriki ni bilo večeraj pomemb-
nejših vojnih operacij.

Med 26. novembrom in 2. decembrom so
oddelki nemškega letalstva in ednice nem-
ške vojske mornarice sestrelili skupno 46
angleških letal. V istem času smo v borbi
z Veliko Britanijo izgubili 6 lastnih letal.

dolomilec ki je prišel pred dnevi v Bospor,
spremenil svojo zastavo in razobesil an-
gleško ter se napotil proti jugovzhodu.
Angleško poslanstvo v Ankari je sporočilo
turški vladi, da je ledolomilec prevzela an-
gleška mornarica.

Zbiranje gramofonov za nemške vojake

Berlin, 4. dec. s. V danes objavljenem
proglasu poziva nemški propagandni mi-
nister dr. Gbbels ves nemški narod, naj
daruje dr. Gbbels, ki se bore na oddaljenih
bojiščih, gramofonske aparate in plošče.
Zbiranje darov bo pod vodstvom stranke
od 7. do 14. t. m. Vsi darovalci bodo pre-
jeli posebno potrdilo.

Letalski boji na zapadu

Rim, 4. dec. s. Angleški listi pišejo o po-
slednjih letalskih napadih angleškega le-
talstva v Franciji, na Nizozemskem in v
Nemčiji ter sam priznavajo, da se je nem-
ška protiletalska obramba, bodisi topniška
bodisi lovskih eskader, tako izpopolnila, da
je težko doseči nasprotno objekte. Tako je
pri zadnjem poletu nemško lovsko letal-
stvo sestrelilo 20 angleških letal. Piloti an-
gleškega letalstva, ki so se vrnili s teh po-
letov, so pripovedovali, da je bila proti-
letalska obramba posebno učinkovita nad
Hamburgom, kjer so nemške fotoelektrične
naprave tako razsvetile nebo, da so nem-
ški lovci lahko operirali s sigurnostjo proti
angleškim bombnikom, kakor da bi bil dan.

Rim, 4. dec. d. »Giornale d'Italia« poro-
ča iz Tetuana, da je v bližini Gibraltarja
treščilo v morje britansko bombniško le-
talo. Sestlansko posadko ponesrečenega bri-
tanskega letala je spravila na krov špan-
ska ribiška ladja, toda pilot in tri nadalj-
nje osebe, ki so bile v letalu, so utonile.

Vojna na morju

Lisbona, 4. dec. d. V sredo kasno zvečer
so prebivalci obmorskega mesteca Olhao
v južni portugalski pokrajini Algarve sli-
šali z morja topovsko streljanje. Kmalu
nato so opazili gorečo ladjo, ki je plula v
smerni proti rtu Sao Vicente. Podrobnosti
še niso znane.

Washington, 4. dec. s. Ameriški listi po-
ročajo o prihodu dveh nadaljnjih angleških
ladij v ladjedelnice Zedinjenih držav. S
tema dvema ladjama, ki sta križarka
»Phoebe« in korvetna ladja »Clarkia«, se
je število angleških bojnih ladij v popravli-
lo v ameriških ladjedelnicah zvišalo na 42.

Darlan zopet v Parizu

Vichy, 4. dec. u. Podpredsednik vlade
admiral Darlan je večeraj zopet odpotoval
v Pariz v zvezi s francosko-nemškimi raz-
govori, ki se bodo, kakor se zdi, v krat-
kem začeli kot posledica Petamovega razgo-
vora z maršalom Göringom. Razširila se je
glas, da bo morda admiral Darlan med
svojim bivanjem v Parizu podal nekaj jav-
nih izjav o francoski politiki po sestanku
maršala Petalna z maršalom Göringom.
(»Piccolo«.)

Reorganizacija francoske uprave v Alžiru

Vichy, 4. dec. d. V sredo ponoči je bilo
tu uradno objavljeno, da sta francoski
generalni guverner za Alžir, Chatel, ter
generalni tajnik francoskega notranjega
ministrstva Sabatier na posebni konferen-
ci proučila splošni položaj v Alžiru. Po-
ročilo pripominja, da izdelujeta francoska
vlada in posebej francoski notranji mi-
nister Pucheu načrt za takojšnjo reorgani-
zacijo vseh upravnih ustanov v Alžiru.

Hrvatski zunanji minister v Sofiji

Sofija, 4. dec. s. V nedeljo bosta uradno
obiskala bolgarsko prestolnico hrvatski zu-
nanji minister Lorković ter pravosodni mi-
nister Puck. Hrvatska državna bosta
ostala v Bolgariji nekaj dni in bosta v po-
nedeljek pristvovala podpisu bolgarsko-
hrvatskega sporazuma, ki je bil sklenjen
te dni. Med svojim sofijskim bivanjem
bosta imela razgovore s predsednikom bol-
garske vlade in zunanjim ministrom.

Dogovor o obmejnem prometu med Madžarsko in Hrvatsko

Budimpešta, 4. dec. s. Večeraj so bila za-
ključena madžarsko-hrvatska pogajanja za
ureditev obmejnega prometa. Dogovor je
za Hrvatsko podpisal poslanik Starzmiczky,
za Madžarsko pa pooblaščen minister
Michko. V madžarskih trgovskih krogih
poudarjajo pomen tega dogovora in izražajo
svoje zadovoljstvo zaradi ureditve ob-
mejnega prometa med obema državama, ki
ne bo ojačala madžarskih trgovskih stikov
le s Hrvatsko, temveč tudi z Italijo.

Vojna na Kitajskem

Peking, 4. dec. (Domei). Močne skupine
japonskih bombnikov so večeraj popoldne
v strogolavnih poletih napadle letališče
Cangkaškovih kitajskih oddelkov v An-
kangu v provinci Čen-Si. Napad je prine-
sel japonskemu letalstvu zaželen uspeh.
Vsa japonska letala so se vrnila na svoja
oporišča.

Tokio, 4. dec. s. Velik oddelek japo-
nskih bombnikov, dodeljenih japonskemu
brodovju, je odvrnil veliko število bomb na
kitajsko letališče Hangkong v pokrajini
Sensi. Po izvršeni akciji so se vsa japo-
nska letala vrnila na svoja oporišča.

K potopitvi avstralske križarke „Sidney“ Hud udarec za varnost angleške plovbe

Berlin, 4. dec. s. Listi poročajo o potopi-
tvi velike avstralske križarke »Sidney«, ki
jo je potopila pomožna nemška križarka
»Cormoran« v avstralskih vodah, in upo-
rabljajo to priliko za izraz občudovanja
te odlične zmage, ki jo je izvajevala nem-
ška ednica na daljnem Pacifiku v popolni
podrejenosti. Ladja »Cormoran« je bila
oborožena trgovska ladja, medtem ko je
bila potopljena sovražna križarka ena iz-
med najmodernejših vojnih ladij. Sicer so
je tudi »Cormoran« pozneje potopila za-
radi poškodb, ki jih je dobila v neenakem
smrtnem dvoboju, vendar pa je bil njen
konec zmagovit in junaški. Nemški narod
se veseli, da se je hrabra posadka »Cormo-
rana« rešila.

Berlin, 4. dec. d. Nemški tisk beleži z ve-
likim zadovoljstvom uspeh, ki ga je do-
segla nemška pomožna križarka v avstrals-
skih vodah, kjer je potopila avstralsko vo-
jno ladjo »Sidney«. Listi zlasti podčrtavajo,
da so je v spopadu z avstralsko vojno lad-
jo izvrstno obnesla moč in smotrna poraz-
delitev orožja nemških pomožnih križark.
S posebnim zadovoljstvom so sprejeli nem-
ški listi tudi vest, da je bil rešen doberšen
del nemške posadke pomožne križarke, ki
je dosegla ta sijajni uspeh, dočim se je usoda
britanske vojne ladje tako naglo do-
polnila, da je vsa njena posadka našla
smrt. Da bi si Velika Britanija zajamčila
svoje ogrožene postojanke na Atlantiku ter
na Sredozemskem morju, je morala mnogo
svojih vojnih ladij umakniti z Indijskega
oceana in s Pacifika in je zaradi tega bri-
tanska trgovska plovba, kakor je pokazal
prav ta spopad v avstralskih teritorialnih
vodah, zelo slabo zaščitena. Posebno hudo
je bila Velika Britanija zadeta še zaradi
tega, ker je bila britanska križarka »Sid-
ney« potopljena v bližini avstralske obale.
Svet se je zopet enkrat lahko prepričal, da
britanska vojna mornarica v sedanjih okoli-
ščinah nikakor ni kos svoji glavni nalogi,
namreč varovati zvezna pota med posamez-
nimi deli svojega imperija.

Berlin, 4. dec. s. Kontreadmiral Lützov,
znani nemški pomorski strokovnjak, je dal
naslednje izjave glede akcije ladje »Cor-
moran« na Pacifiku:

Poleg izgube križarke »Sidney«, ki jo pri-
znava tudi Angleži, je akcija nemške tr-

govske ladje »Cormoran« važna tudi zaradi
tega, ker se je zgodilo prvič v novejši zgo-
dovini pomorske vojne, da je pomožna kri-
žarka nadvladala v normalni bitki moderno
križarko. Vojna ladja bi morala v takšnem
dvoboju razpolagati z vsemi tehničnimi in
taktičnimi prednostmi. Popolni moderni
oborožitvi sovražne ednice ni mogla nem-
ška pomožna križarka postaviti nasproti
enakovredne ofenzivne sile. Razen tega je
sovražna ednica lažje manevrirala in bila
hitrejša kakor nemška pomožna križarka,
tako da je imela tudi v tem pogledu pred
njo velike prednosti. Akcija se je izvršila
nadalje v avstralskih vodah. Velika Bri-
tanija je morala z Indijskega oceana in Pa-
cifika umakniti mnogo svojih vojnih ladij,
da bi se branila proti nemškemu napadam
na Atlantiku in da bi ohranila svojo ob-
last v Sredozemlju. Zato je njena obram-
ba trgovskega brodovja v onih vodah neko-
liko manjša. Zato je tem slabše za Angli-
jo, ako je v takšnih okoliščinah ena izmed
njenih križark za konvojno službo v paci-
fiških vodah postala žrtev sovražnika v bli-
žini avstralske obale. Tako se je ponovno
pokazalo, da v sedanjih razmerah an-
gleško vojno brodovje nikakor ni več kos svo-
jim številnim potrebam medkontinentalne
plovbe.

Ostra zima v Španiji

Madrid, 4. dec. d. Španijo je zajel prvi
letošnji val mraza. V Madridu je tempera-
tura zadnje dni naglo upadala in v sredo
jutraj je prišlo snežiti. Do večera pa je
sneg po solnčnem dnevu zopet skopnel. Se-
verno od Madrida ležeče pogorje Guadara-
ma je pokrito s snežno odejo. Tudi iz Se-
ville poročajo o prvem letošnjem mrazu.
V sredo so imeli v Seville samo še maxi-
malno 4 stopnje toplote, kar pomeni za te
južne španske predele že občuten hlad.

Aljehin v Madridu

Madrid, 4. dec. d. V sredo je prisel v
Madrid svetovni šahovski mojster dr. Alje-
hin. Danes bo na simulantki proti 30 špan-
skim šahistom pokazal mojstrstvo svoje
umetnosti. Prihodno sredo bo v Madridu
velik šahovski turnir med najboljšimi
španskimi šahisti. Na turnirju bo sodelo-
val tudi svetovni mojster Aljehin.

Helsinki, 4. dec. s. Finski generalni štab
objavlja: Zaradi zime in vedno hujšega
pritiska finskih čet je začel sovražnik iz-
praznjevati ozemlje pri Hangoeju. Začenja
se že finko zasedanje tega ozemlja. So-
vražnik ruši, kar le more, z minami. Do-
sledj zasedeno ozemlje kaže povsod vandal-
ska opustošenja, ki so jih izvršile sovjet-
ske čete. Zemlja je povsod posejana z mi-
nami.

Helsinki, 4. dec. d. V noči na četrtek so
dospeli v Helsinki vesti, da so sovjetske
čete pričele zapuščati ozemlje Hangöja. Te
vesti so v vsej Finski zbudile največjo ra-
dost. Finski državni informacijski urad je
davi objavil posebno poročilo o zavzetju
sovjetsko-ruskega oporišča Hangö, v kate-
rem je med drugim rečeno:

Hangö je bil že dalje časa s kopne stra-
ni docela obkoljen od finskih čet. V zad-
njem času so finske oborožene sile še po-
večale svoj pritisk na Hangö, toda niso ho-
tele nekoristno trošiti svojih sil za nepo-
sredni naskok na sovjetsko oporišče. Na-
čin, kakor so se finske oborožene sile po-
stopno bližale Hangöju z obojega, ki leži
pred tem sovjetiskim oporiščem, se je iz-
kazal za najprimernejšo napadalno metodo
v tem primeru. V zadnjih dneh so finske
izvidniške čete na čolnih točko proučile
položaj na polotoku Hangöju tako z vzhod-
ne kakor tudi z zapadne strani. Nato so
finske čete brez večjega odpora s sovjet-
ske strani okupirale otoke pred sovjetiskim
oporiščem. V tokos so finske čete zavzele
Horsö, kameniti otoci, ki so ga sovjetske
čete posebno močno utrdile in ki je tvoril
najsprejnejšo točko sovjetških obramb-
nih naprav oporišča Hangöja. V sredo zgo-
daj jutraj so nato finske čete po temelji-
ti topniški pripravi zavzele trdnjavo Haes-
toe. Istočasno so finski pionirji, odstra-
njujoč množestevne mine, pričeli počasi
napredovati tudi na samem polotoku Han-
göju. Te operacije se zdaj še nadaljujejo.
Očiščevanje polotoka napreduje postopno,
ker sovjetske čete še vedno nadaljujejo
borbo z nekaterimi utrjenimi gnezdi.

K predhodovini sovjetske evakuacije
Hangöja pripominja finko vojno poročilo,
da je bilo zadnji čas opaziti, da so se na
polotoku Hangöju zelo pomnožili požari.
Na mnogih točkah polotoka so bile opaže-
ne eksplozije in požari, ki jih ni zanetil
finski topniški ogenj. Razen tega je zadnji
čas priplulo v Hangö večje število sovjet-
skih transportnih parnikov, po čemer se je
že moglo sklepati na bližnjo evakuacijo.

Finko vojno poročilo pripominja, da so
največji ruski transportni parnik »Molo-
tov« ter nekatere druge transportne ladje
pri odhodu iz Hangöja naletele na mine.
Na podlagi tega se lahko trdi, da boljše-
viški evakuacijski ukrepi niso uspeli tako,
kakor je sovjetsko poveljstvo želelo.

Helsinki, 4. dec. s. Pred poslednjimi raz-
pleti sedanje vojne, ki bodo postali past
za sovražnika, je bil Hangö izhod Finske
proti Evropi. Plovba, ki se je tudi pozimi
usmerjala v njegovo zapadno pristanišče,
ki ne zamrzne, je prinašala otoku blago-
stanje. Pomen tega pristanišča, ki je v pri-
meri z drugimi obalnimi mesti Finskega za-
liva še zelo mlado, se je pokazal šele z
dozdevatljivo železniško progo Hangö—Hy-
viänkaia l. 1873. Naslednje leto je bilo pri-
stanišče Hangö proglašeno za mesto in ie
dilo naravno, da je po samem položaju po-
lotoka že stoletja igralo prevladujočo vlogo
v obalni zgodovini finskega zaliva. Že
l. 1555 je upsalški škof Polaus Maenus ome-
nil Hangö v svoji zgodovini nordijskih na-
rodov ter slavil lenot in varnost te luke,
ki da ji ni primere v severnih morjih
in morda tudi na oceanih ne. Dejstvo je,
da je pristanišče v Hangöju bila važna no-
stovianka v prometu, ki se je že od začetka
srednjega veka usmerjal proti vzhodu
vzdolž Finskega zaliva. Tedaj se je prista-
nišče Hangö imenovalo Anehije ali Ku-
muote. Kraj je bil naseljen že v 12. stolet-
ju. Znameniti ljudje so ob svojem postan-
ku v pristanišču pustili sledove v trdnjavi
na »krajni južni točki polotoka. Med n'imi
je bil saksonski grof Maenus, zet švedske-
ga kralja Gustava Vaza. Tudi trgovci Han-
se so vpisovali svoj imena v to knjigo
obiskovalcev, ki jo predstavlja rečna gra-
nitna skala ob vzhodu v zaliv. Luka Han-
gö se je v nadaljnjem vedno bolj razvija-
la in izpopolnjevala tako, da je končno
postala glavna finska luka na Baltiku, odko-
der so Finci izvažali zlasti les, celulozo, pa-
pir in maslo. Pristanišče je naravno zra-
slo okoli industrijskega mesta, v katerem
je mnogo tvornic, med drugim tudi tvor-

nica streliva. Hangö je bil eden izmed
glavnih letoviščarskih krajev Finske.

Zajeta sovjetska transportna ladja

Berlin, 4. dec. d. S pristojnega nemškega
vojaškega mesta javljajo, da sta dve nem-
ški obalni stražni ladji na odprtem morju
zajeli ter odvlekli v neko nemško luko ve-
liki sovjetsko-ruski transportni parnik »Sta-
lin«, na katerem je bilo 6000 sovjetških vo-
jakov evakuiranih iz Hangoeja, sovjetskega
oporišča ob finski obali. V nemških vojaških
krogih pripominjajo, da posadka obeh nem-
ških stražnih ladij ni štela več kakor 80
mož.

Napadi na murmansko železnico

Berlin, 4. dec. s. Oddelek strmoglavnih
letaj je napadel južno od Kandalakše že-
lezniško progo iz Murmanska ter je pri
svoji akciji 2. t. m. presenetil kolono so-
vjetških pomožnih čet. Bombe velikega ka-
libra, ki so jih metala letala, so zadela ci-
lje z veliko točnostjo ter poškodovale lo-
komotive in železniške vozove. Lovci v
spremstvu tega oddelka so sestrelili sovraž-
no lovsko letalo ter pogabili ostala sovjet-
ska letala v beg. Tudi v odseku pri Je-
stenki so bile uspešno zadete tri manjše
železniške postaje iz Murmanska.

Novi nemški napadi pred Moskvo

Berlin, 4. dec. u. Trenutna tišina v sred-
njem odseku vzhodnega bojišča, ki so jo
povzročile atmosferske razmere in terensko
stanje, je bila prekinjena, kakor znano, 17.
novembra. V nekaj več kot dveh tednih so
nemške čete pod poveljstvom Bocka zno-
va začele napade, da bi predrle ali vsaj
izolirale in nato obšle številne utrjene so-
vražne postojanke, za katerimi čaka Mo-
skva na svojo neizbežno usodo.

Kakšen je sedaj razvoj ofenzive? Do
kam so prispele nemške kolone, katerim je
bilo naročeno, da se približajo Moskvi in
da okoli nje stvorijo nepretrgno gmovje
prsi in strojev? Na ta vprašanja, ki si jih
gotovo mnogi postavljajo, ni mogoče iz ra-
zumljivih razlogov dati izčrpnega odgo-
vora, lahko pa se reče, da se po podatkih
nemškega vrhovnega poveljstva obkolje-
valna akcija nemške vojske razvija točno
po določenih načrtih in časovno točno do-
ločenih etapah.

Položaj na Pacifiku je še povsem nerazčiščen

Zaskrbljenost avstralske vlade — V Washingtonu zahtevajo umik japonskih čet iz Indokine in Kitajske

Washington, 4. dec. u. Listi poročajo iz Camberre, da je po informacijah iz zanesljivega vira avstralska vlada zelo zaskrbljena zaradi položaja na Pacifiku. Vlada, ki se je sestala k izredni seji, je baje poslala angleški vladi poslanico, v kateri tolaži avstralsko mnenje o sedanjem položaju. Baje člani vlade na izredni seji niso mogli prikriti vtisa, da se je položaj na Pacifiku v zadnjih dneh močno poslabšal. Predsednik vlade Curtin je najprej dejal, da so bile znatno povečane avstralske pomorske in letalske sile in daje Avstralija v vsakem pogledu vojaško popolnoma pripravljena ter je nato napovedala, da se bo oziroj vojni kabinet sestel danes v Melbourneu namestu v Camberri.

Doznava se iz Singapure, da je vrhovni poveljnik avstralskih sil na Srednjem vzhodu general Blamey prispel iz Avstralije na Srednji vzhod, da bi se tam posvetoval z vojaškimi šefi.

V dobro poučenih washingtonskih krogih so danes ponovno poudarili, da je za mirno ureditev položaja na Daljnem vzhodu nujno potrebno, da Japonska umakne svoje čete iz Francoske Indokine in Kitajske. Ameriška vlada vztraja pri svoji zahtevi, da se morajo japonske čete v Francoski Indokini zmanjšati v smislu dogovora med tokijsko in vichysko vlado, ki je bil sklenjen spomladi in po katerem bi smeli imeti Japonci v Indokini največ 70.000 mož, po ameriških informacijah pa je Japonska že doslej zbrala v Indokini nad 100.000 mož.

Proračunski odbor reprezentančne zbornice je odobril 8243 milijonov dolarjev dodatnih kreditov za obrambo in oborožitev, ki naj bi omogočili, da bi se efektivni ameriške vojske zvišali na 2 milijona mož. Izredni izdatki za ameriške oborožene sile se s tem zvišajo na 68 milijard dolarjev, kar predstavlja dvakratni znesek vojnih izdatkov Zedinjenih držav v zadnji svetovni vojni. Istočasno so bile objavljene izjave nekaterih osebnosti na tajnih sejah tega odbora. Tako je neki član odbora izjavil, da se ameriške pomorske sile pripravljajo za »dolgo vojno«. Proračunski odbor je ugotovil, da bo močeno z vojsko 2 milijonov ljudi ter z namenjenimi dodatnimi izrednimi izdatki povečati število oklopnih divizij od 6 na 8, da bo s tem izrednimi krediti močeno vzdrževati posadko 160.000 mož na Filipinih v popolni bojni opremi, obenem pa dobaviti tudi vse potrebščine za oborožitev trgovskih ladij, ki bodo plule v vojna področja v smislu sprememb nevtralizacijskega zakona, dograditi potrebna letališča za moderna letala in spremeniti 30 prekomorskih parnikov v matične ladje za letala. Glede oborožitve trgovskih ladij pričuje proračunski odbor, da bo izvršena najkasneje v toku leta 1943. Iz poročil proračunskega odbora je nadalje razvidno, da je bilo odobrenih izrednih kreditov za dograditev 25.800 letal, a trenutno jih ima Amerika samo 3600. (»Piccolo«).

Hull računa s skorajšnjim odgovorom Japonske

New York, 4. dec. d. Kakor poročajo iz Washingtona se je ameriški zunanji minister Cordell Hull na včerajšnji tiskovni konferenci počel največ z vprašanji, ki se tičejo Daljnega vzhoda. Glede ugotovitve francoske vlade, da na ozemlju Francoske Indokine ni večje števila japonskih čet, kakor pa je bilo določeno v japonsko-francoskem sporazumu, je ameriški zunanji minister čutil potrebo izraziti svoj dvom s pripombo, da je francoska vlada glede moči japonskih sil v Indokini najbrže napačno informirana.

V nadaljnjem poteku tiskovne konference je Hull demantiral vesti, da bi bile Zedinjene države od Velike Britanije dobile v najem tri otoke na Indijskem oceanu, kjer naj bi zgradile svoja letalska oporišča.

Glede na japonsko-ameriške razgovore je potrdil, da je Japonska ob pričetku pogajanj izročila ameriški vladi posebno spomenico, pripomnil pa je, »da je Japonska vlada v svoji spomenici samo detno obrazložila svoje stališče glede osnovnih problemov Daljnega vzhoda«, zaradi česar je smatral potrebno izročiti Japoncem spomenico, v kateri je podan obsežen oris vseh načelnih vprašanj, ki bi jih Amerika rada videla rešena. Hull je pripomnil, da spada v okvir teh problemov, kakor jih je precizirala ameriška spomenica Japonski, tudi njegovih 14 točk, ki so bile v juliju l. 1937 predložene vladam vseh držav. Na vprašanje, kaj je z japonskim odgovorom na ameriško spomenico, je Hull dejal, da še ne ve, kdaj in kako bo japonska vlada odgovorila, da pa računa s skorajšnjim odgovorom.

Francoska ugotovitev

Vichy, 4. dec. u. Na konferenci tiska je bilo na vprašanje nekega inozemskega novinarja glede Rooseveltove trditve, da so japonske čete v Indokini večje od dogovorjenih kontingentov, izjavljeno med drugim: Japonski kontingenti, ki so sedaj v Indokini, niso niti za enega samega moža večji od števila, določenega v dogovoru. V tem pogledu je vichyska vlada ostala na svojem stališču. (»Piccolo«).

Japonski obrambni ukrepi

Tokio, 4. dec. d. Dne 8. decembra se sešane v Tokiu k svoji drugi seji japonski centralni odbor za podpiranje državne politike. Kakor se je zvedelo s pristojnega mesta, bo na tej seji min. predsednik Tojo poročal o ukrepih japonske vlade glede na zunanje politično napetost. Za min. predsednikom hosta podala poročila tudi japonski zunanji in finančni minister. Kakor se je zvedelo v dobro informiranih tokijskih političnih krogih, bo omenjeni odbor razpravljao o naslednjih vprašanjih: 1. Kako se nadalje ohraniti japonsko nacionalno zavest; 2. pospeševanje in stabiliziranje splošne narodne mobilizacije; 3. ustvaritev političnega sistema, ki bi najuspešneje odpiral politiko krone; 4. povišanje japonskega življenjskega standarda; 5. ustavitve cen vseh živil za čas vojne; 6. dodatno povečanje japonskih naporov po gospodarski osamosvojitvi.

zunanj minister je pripomnil, da se nasprotno pogajanja med Tokijem in Buenos Airesom nadaljujejo.

Tokio, 4. dec. d. S pristojnega mesta se je zvedelo, da je danes odpotoval iz Indokine v Tokio generalni tajnik japonske vojaške misije v Indokini poslanik šigeru Kurijama. Čim bo japonski poslanik dospel v Tokio, se bodo pričela tamkaj važna pogajanja. Njegovo potovanje v Tokio spravlja jo v poučenih japonskih krogih v zvezo s splošnim položajem v Indokini ter izjavljajo, da bodo samo Zelinjene države, Velika Britanija ter drugi člani fronte ABCD odgovorni, ako bi v stanju japonsko-ameriških razgovorov v Washingtonu nastale kakšne morebitne izpremembe.

Obrambni ukrepi v portugalskih kolonijah

Lizabona, 4. dec. d. Glede na naraščajočo napetost na Daljnem vzhodu je portugalski minister za kolonije v sredo pozval »se rezervne mornariške oficirje v portugalski koloniji Timor, naj se takoj javijo v službo v portugalski vojni mornarici. Tudi vsi pristisniški kapitani v timorski koloniji so bili pozvani v službo. V političnih krogih portugalske prestolnice opozarjajo v zvezi s tem na zelo sumljive izjave britanske propagande. Pred neka tedni je bil namreč Timor z nekega merodajnega britanskega mesta označen kot »strateško zelo važno oporišče na pomorski poti proti Avstraliji in Japonski«.

Rooseveltove zablode v nemški luči

Zgodovina se je poslužila Roosevelta, da bi ž njim likvidirala demokracijo v poslednjih dveh demokratičnih velesilah

Berlin, 4. dec. s. Diplomatski sodružnik lista »Börsenzeitung« piše v zvezi s posebnim Ribbentropovim govorom o priliki zgodovinskega berlinskega sestanka med drugim:

Ako bi Roosevelt uspel v svojih načrtih, bi Evropa postala plen boljševizma in bi v najboljšem primeru izgubila svojo gospodarsko, vojaško in politično veljavo ter postala samo navaden privezek Zedinjenih držav, ki so brez kulturnega in ustvarjalnega duha. Vse, kar so evropski narodi ustvarili v dveh tisočletjih svojih naporov, medsebojne borbe in skupnega dela, ter vsa njih čudovita civilizacija, ki jo evropski narodi nazivajo medsebojnimi nasprotjem priznavajo za skupno last, bi bilo amerikanizirano. Evropa bi izgubila svoj vodilni položaj.

Ideja, da bi se moral kontinent, ki je nastal in se razvijal v evropskem duhu, obrniti proti lastni matični zemlji in jo hotel prisiliti, da se odpove sama sebi, ter jo vreči v roke boljševizmu, je v pravem pomenu besede perverzno, saj se novi svet ne more tudi v bodočnosti odpraviti blagodejnemu evropskemu vplivu. Evropa ni želela tega nasprotstva z Zedinjenimi državami in ga tudi ni iskala, vendar pa se mu noče izogniti in se ga lahko loti z upravičenim zaupanjem.

Ustanovitev komisije za revizijo in dopolnjevanje cenika zdravil

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili bivše jugoslovanske države z dne 27. januarja 1931., glede na odločbi bivšega jugoslovanskega ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje z dne 26. oktobra 1937. št. 27.607 in z dne 30. decembra 1940. št. 30.306, na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in ker smatra za potrebno, da poskrbi po posebnih v ta namen ustanovljeni komisiji za revizijo in dopolnjevanje cenika zdravil in lekarniškega materiala vobče, odreja:

Člen 1. Ustanavlja se komisija za revizijo in dopolnjevanje lekarniškega cenika Ljubljanske pokrajine, ki jo sestavljajo: 1. pokrajinski zdravnik pri Visokem komisiariatu kot predsednik,

2. lekarniški referent pri Visokem komisiariatu,

3. predstavnik d. d. »Salus« v Ljubljani,

4. šef-zdravnik Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine in

5. 4 lekarnarji, ki jih imenuje Lekarnarska zbornica.

Člen 2. Dolžnost komisije iz prednjega člena je, da zasleduje gibanje cen za zdravila, za zdravilne specialitete in lekarniški material vobče in da predlaga vsaka dva meseca, po potrebi pa tudi že prej, Visokemu komisiariatu v odobritev spremembe tarifnih cen, ki bi bile potrebne.

Šef-zdravnik Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine se udeležuje predresa in revizije tarife zgolj le kolikor se tiče predpisovanja zdravilnih specialitet za zavarovanje tega zavoda.

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 2. decembra 1941-XX.
Visoki komisar Emilio Grazioli

Iz Ribnice

— Miklavžev večer priredi Narodno gledališče iz Ljubljane danes ob 3. popoldne. Na sporedu je enodejanka Parkljev koč. Cileban v recitaciji. Kraljeva in Miklavžev prihod z obdaritvijo otrok. Samo po sebi se razume, da Miklavž pride z bogatim spremstvom, ki bo po potrebi skrbelo za resnobno in razvedrilo. Darila se sprejemajo od 11. do 12. in od 13. do 15.

Iz Hrvatske

Dr. Benzon v poslovnih avdienci. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je pretekli teden sprejel v poslovnih avdienci dosedanjega hrvatskega poslanika v Berlinu dr. Benzona.

Oblastva hočejo zatreti nesmiselno klanje praševce. Zagrebško okrajno glavarstvo je poslalo občinskim upravam okoličnic, v kateri zanika govorice, ki jih širijo brezvestni ljudje, da bo po 1. decembru treba pitane svinje dovažati v Zagreb, jih klati na tamošnji klavnic in oddati del prireje. Mnogi so začeli nasaditi tem govoritcam in koljejo nedopitane svinje. Da se temu napravi konec, pozivajo oblastva vse državljane, da takoj naznanijo vsakogar, ki bi klat mrsave in nedopitane svinje. Kdor se bo proti temu pregrešil, bo izročen naglemu sodišču.

kajti ameriški imperializem naletuje že sedaj na težke ovire. So namreč vojaške in politične meje, ki pravijo Roosevelt: Do tu in ne dalje.

Izgon Anglije iz evropske celine, uničenje boljševizma ter odstranitev notranjih evropskih sporov ter nevarnost boljševizacije so uničile temeljne postavke, s pomočjo katerih naj bi Roosevelt zaslužil Evropo in Japonsko. Tudi Daljni vzhod je namreč našel svoj življenjski prostor in ga bo znal braniti.

Diplomatski sodružnik lista takole zaključuje: Roosevelt, ki bi s svojim nastopom hotel rešiti stari red, ga je s svojo lastno osebo dejansko uničil. Bodoči zgodovinarji bodo morali ugotoviti, da se je zgodovina poslužila Roosevelta zato, da bi z njim odstranila premagane oblike in likvidirala demokracijo v dveh poslednjih demokratičnih velesilah. V tem pogledu bo Roosevelt popolnoma v oblasti usode in samo sredstvo, ki je pripravljalo zlo, ki pa bo proti svoji volji rodilo dobro. To seveda ne zmanjšuje dejstva, da so obnovitvene sile izšle iz Evrope in da bodo prav te sile prisilile Ameriko in Veliko Britanijo, da se prilagodita novim življenjskim razmeram.

Zarotniški proces v Trstu

(Glej poročilo na 3. strani)

Trst, 4. dec. s. Davi se je razprava pred posebnim sodiščem za zaščito države pod predsedstvom eks. Casanovue nadaljevala.

Prvi je bil zaslišan obtoženec Leopold Cermelj, star 42 let, prebivajoč v Ljubljani, profesor matematike in fizike. Bil je predsednik društva akademskih starešin. Izšel je je l. 1929 iz Trsta v Ljubljano ter bil nadzornik društva »Tabor«, ki je podpiralo begunce v bivši Jugoslaviji. V Beogradu se je seznanil z drugim voditeljem separatističnega pokreta Ivanom Marijo Cokom. Emigranti so se v velikem številu obračali na oba v podpornih zadevah. Ob takih prilikah se je Cermelj zavzemal za to, da so njegovi varovanci dobivali dovoljenja za bivanje in potne liste. Znano mu je, da je bil Cok aretiran l. 1940, ni pa nikdar slišal govoriti o kakih peti koloni. Izjavlja, da je Ciril-Metodova družba branila interese Slovencev, toda samo obmejnih Slovencev, ne pa drugih. Tudi ni zbirala knjig, da bi jih pošiljala preko meje v propagandne namene.

Predsednik zavrača obtožbeno, češ, da je dokazano, da sta bila on in Cok prava eksponenta vojaške organizacije. Cermelj pa navzile temu zanika in trdi, da razen s Sosičem ni imel stika z nobenim drugim. Čeprav priznava, da je poznal tudi Zelena (poletni ubitega terorista v nekem konfliktu pri Ljubljani), vztraja pri svoji trditvi, da ž njim ni imel kompromitirujočih stikov. Kasneje je ugotovil, da je se Zelen pečal z vohunstvom, ker ga je videl večkrat v družbi z jugoslovanskimi oficirji, pač pa je Zelenu na vprašanje, ako pozna kakšnega dijaka, ki bi ga bilo mogoče poslati v Italijo z zaupnimi nalogami, imenoval imeni današnjih obtožencev Zidariča in Sosiča.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 5.: Boter Andraž. Red B. Začetek ob 17.30.

Sobota, 6.: Ob 14.30: Zaključna predstava za Dopolavoro.

Miklavžev prihod v Dramo. Letos bo posetil Miklavž s svojim spremstvom tri mladinske predstave v Drami, in sicer: v soboto ob 17. uri bo pozdravil in obdaroval pridne otroke pri predstavi »Snežulčica«, v nedeljo ob 14. uri ih pozdravil pri igri »Princeska in pastirček«, v ponedeljek ob 14. uri pa se bo prišel posloviti k igri »Peterčekove poslednje sanje«. Darila za razdelitev bo sprejemal vratar od četrtke dalje vsak dan v Drami. Opremljena morajo biti z imenom in natančnim naslovom obdarovanja. Starše opozarjamo na zelo znižane cene za vse tri predstave.

OPERA

Petek, 5.: Zaprtlo.

Sobota, 6.: Seviljski brivec. Red Premier-ski. Začetek ob 17.

Prva letošnja uprizoritev Rossinijeve komične opere »Seviljski brivec« z Jankom v naslovni partiji bo v soboto za red premierski. To popularno delo iz svetovne literature je imelo že pri lanski uprizoritvi pri občinstvu poseben uspeh. Uprizoritev sta pripravila dirigent Anton Neffat in režiser Ciril Debevec. Odlična zasedba partij je zajamčila delu priljubljenost. Sodelujejo še: Ivančičeva, Manoševski, Betetto, Zupan, Ivanova.

Gospodarstvo

K ustanovitvi kmetijskega nepremičninskega zavoda

Preu dvema dneva smo poročali, da je bil v nedeljo ustanovljen v Ljubljani Kmetijski nepremičninski zavod Emona (»Emona« S. A. Istituto Agricolo Immobiliare di Lubiana), in sicer z udeležbo italijanskega zavoda L' Istituto Immobiliare Italiano. V »Službenem listu« z dne 3. decembra je sedaj uvrščena objava o registraciji tega zavoda, iz katere posnemamo naslednje:

Družba je bila ustanovljena 30. novembra, družbena pogodba pa je sklenjena 22. novembra 1941-XX. Družba je ustanovljena za čas do 31. decembra 1946, in sicer z osnovno glavno 30 milijonov lir.

Namen družbe je naslednji: Družba ima kot glavni predmet prevzemanje mestnih, kmečkih in gozdnih nepremičnin ter sorodnih podjetij, ki so last nemških državljani in nemških tujerodcev, ki se sele iz Ljubljanske pokrajine, in s tem združeno poslovanje, izkoriščanje, uživanje in prodaja. Družba bo lahko prevzemala, tudi s soudeležbo, prečišča in nepremična kmečka, rudniška, industrijska in trgovska podjetja, ki so posredno ali neposredno združena z glavnim predmetom družbinega poslovanja, in sicer splošno s ciljem za čim večji gospodarski dvig Ljubljanske pokrajine. Končno lahko družba izvršuje kakršne koli posle, ki so kakor koli združeni z nameni družbe.

Predstavniki družbe je Cav. di Gr. Croce ing. Evgenio Gualdi, Ljubljana, ulica 3. maja št. 14), ki pravoveljavno podpisuje firmo, tako da pod besedilo firme pristavi svoje ime. Družba bo svoja sporočila objavljala v »Službenem listu« za Ljubljansko pokrajino.

Renatibilnost izdatkov za išuštev Pontinskih močvirij

Med največja javna dela v Italiji spada brez dvoma velikopotezna izsušitev Pontinskega močvirja južno od Rima. Prejšnji mesec je 3000 naseljenecv na tem področju dobilo kontrakte, s katerimi so naseljenici postali lastniki novo pridobljene zemlje, ki jo obdelujejo. V tej zvezi se je v zadnjem času razvil italijanski javnosti zanimiva razprava o renatibilnosti investicij za izsušitev teh močvirij.

Z razsežnostmi del so pričeli v novembru 1929, že v novembru leta 1931 pa so pričeli razdeljevati pridobljeno zemljo. Danes, ko so dela v celoti zaključena in se vidi že praktični uspeh, obsega na novo pridobljena zemlja 70.000 ha. Na tem področju je nastalo 5 novih mest in 18 večjih naselbin. Preko novo pridobljenega ozemlja je speljalnih 487 km cest, 21 km vodovodni cevi, 640 km električnih vodov, preko 1000 km telefonskih vodov, zgrajenih je 3000 kmetijskih itd. Te številke le približno ilustrirajo ogromen obseg izvršenih del. Pridobljena zemlja je bila preko Fašistične organizacije bojnikov oddana 2914 naseljenecv. Zemljo so oddali: naseljenecv prvo v zakup in le 10 naseljenecv se je izkazalo kot nesposobnih in jim je bila zemlja odvzeta. Sedaj so vsi naseljenici postali lastniki zemlje.

Skupni stroški melioracijskih del s stroški za razdelitev zemlje in prispevki države so znašali 539 milijonov lir brez prometnih investicij, tako da odpade 12.600 lir na hektar pridobljene zemlje. Samo vrednost poljskih pridelkov na tem ozemlju znaša danes okrog 100 milijonov lir letno, celotni kmetijski pridelek pa se ceni na 500 milijonov lir letno, kar dokazuje, da se je delo izplačalo, četudi so bili stroški znatni. Ne more pa biti dvoma, da se bo produktivna kapaciteta novo pridobljenega področja v toku let še nadalje dvignila. Danes pridelava o naseljenici na pridobljeni zemlji povprečno 50.000 metrskih stotov žita, 30.000 metrskih stotov sladkorja, 15.000 metrskih stotov bombaža in velike količine sadja in solivja. Vrh tega je znatna živinorejska produkcija, kajti na novo pridobljeni zemlji redijo 40.000 glav goveje živine, 10.000 ovac in svinj ter 300.000 glav perutnine.

Gospodarske vesti

— Bolgarija se je povečala za 61%. Bolgarski listi objavljajo uradne podatke o teritorijalnem povečanju države v zadnjih letih. Do lanskega leta je Bolgarija merila 103.146 kvadratnih kilometrov. Na podlagi bolgarsko-rumunske pogodbe, sklenjene v Krajovi, je bila lani Bolgariji priključena Južna Dobruža, ki meri 7726 kv. km. Letos spomladi pa je Bolgarija zapadla področje Makedonije (Južne Srbije), ki meri 36.672 kv. km, in Tracijo, ki obsega 18.308 kv. km. Celotno področje Bolgarije je naraslo od 103.146 na 165.852 kv. km. Bolgarija se je torej od lanskega leta povečala za 62.706 kv. km ali za 60,9%.

— Stanje nemškega državnega dolga. Nemško državno finančno ministrstvo je objavilo pregled o stanju državnega dolga na dan 30. septembra t. l. Fundirani državni dolg je ta dan znašal 58,6 milijarde mark (dne 30. junija 52,49), viseč dolg pa 52,76 milijarde mark (30. junija 45,03). Fundirani in viseč dolg je torej dosegel skupaj 110,8 milijarde mark in se je v treh mesecih povečal za 13,4 milijarde mark.

— Nemčija dobavlja Turčiji bankovce. Turčija je prej dajala tiskati bankovce v Angliji, sedaj pa je to oteženo zaradi nesigurnosti prometa v Sredozemskem morju. Lani je bila namreč potopljena v Egejskem morju angleška ladja s pošiljko bankovcev, ki so jih morali potem proglasiti kot neveljavne. Sedaj poročajo iz Carigrada, da je Turčija na podlagi nedavno sklenjene trgovinske pogodbe z Nemčijo oddala Nemčiji naročilo za tiskanje bankovcev. Naročilo je bilo nujno, ker je morala Turčija v zadnjem času znova dati v promet stare bankovce, ki so bili namenjeni za uničenje. Prva pošiljka novih bankovcev bo tne dni izročena turškemu oblastvom. Bankovce bo posebna nemška komisija na bolgarsko-turški meji izročila turški komisiji.

— Uspeh hrvatskega notranjega posojila. Poročilo smo že, da je hrvatski zakladni minister dobil pooblastilo za izdajo državnih zakladnih bonov do zneska 3 milijard kun, in sicer z rokom zapadlosti najmanj 3 mesece in največ tri leta. Zakladni minister je že razpisal prvo tranšo v višini 1 milijarde kun. Vpisovanje se je pričelo 1. decembra. Kakor poročajo zagrebški listi, je bilo vpisovanje še isti dan

zaključeno, ker so zainteresirani že dopoldne vpisali 2067 milijonov. Finančni minister dr. Košak je izjavil, da je uspeh vpisovanja dokaz velikega zaupanja gospodarskih krogov. Največ so vpisali denarni in zavarovalni zavodi, pa tudi trgovci, industrijci, obrtniki in zasebniki. Finančni minister je izjavil, da bo država prevzela celotni znesek.

— Petletni gospodarski načrt Hrvatske. Hrvatski trgovinski minister je sporočil, da je sestavil okvir petletnega gospodarskega načrta za intenzivno povečanje proizvodnje na Hrvatskem. Ta načrt bo izvršen z nemško pomočjo. Nemčija bo dobavila predvsem stroje, umetna gnojila in bo izvežala strokovno osebo.

— Nove cene za cigarete na Hrvatskem. Uprava hrvatskega državnega monopola je izdala nov cenik za tobačne izdelke in je obenem uvedla nova imena za nekatere cigaretno izdelke. Odslej stanejo cigarete »Drina« 0,70 kune komad, cigarete »Neretva« 0,65, cigarete »Ljubuški« (doslej »Morava«) 0,55, cigarete »Trebević« (doslej »Mirjana«) 0,55, cigarete »Grič« (doslej »Bleč«) 0,55, cigarete »Hume« (doslej »Zeta«) 0,50, cigarete »Roma« (doslej »Ibar«) 0,425 in cigarete »Bregava« (doslej »Drava«) 0,35 kune za komad. Cene tobaku pa so naslednje: »Trebinjski« 1000 kun za kilogram, »Neretvanski« 625 kun, »Humski« (doslej Zetski) 450 kun, »Savske« 300 kun in »Lulaš« za pipe 150 kun.

Kontrola nad prometom rudarskih proizvodov na Hrvatskem. Hrvatska vlada je izdala zakonski dekret, s katerim se postavlja pod nadzorstvo prodaja premoga, koksa in rud. Pri ministrstvu za gozdove in rudnike je ustanovljen urad za razdelitev rudarskih proizvodov. Proizvajalci, trgovci in potrošniki smejo rudarske proizvode prodajati odnosno kupovati v vagonskih kolikčinah ali v količinah tovornih avtomobilov le z dovoljenjem omenjenega urada. Promet sam pa se vrši med zainteresiranimi podjetji. Istočasno je bil ustanovljen pri istem ministrstvu urad za prodajo proizvodov državnih rudnikov in toplic.

— Obnova mlekarstva na Spodnjem Stajerskem. »Marburger Zeitung« poroča, da je v toku reorganizacija in izgradnje mlekarstva na Spodnjem Stajerskem in Gorenjskem, kjer so sicer že prej obstajale številne mlekarke zadrage in mlekarne, ki pa zaradi majhnega obsega ne ustrezajo potrebam nemškega mlekarstva. Zato bodo obstoječe sposobne mlekarke obrate izgradili in postavili nove. Od novih mlekarških obratov bodo nekateri do konca vojne le zasloni urejeni. V Kranju so že otvorili sodobno mlekarjo z dnevno kapaciteto 20.000 litrov. Nadaljnje nove velike mlekarne bodo urejene v Mariboru, Celju, Brežicah, Ptuj, na Jesenicah ter v Domžalah in Kamniku. Ob enem bodo izgrajeni tudi že obstoječi mlekarški obrati.

— Pred začetno uvedbo finančne službe za državne obveznice v Srbiji. Iz Beograda poročajo, da bo v kratkem obnovljena finančna služba za državne obveznice. Predvideno je, da bodo izplačali kupone onih obveznic državnih posojil, ki so registrirane pri finančnem ministrstvu.

— Zastoj v grški zunanji trgovini. Zaradi vojnih dogodkov in posledic vojne je grška zunanja trgovina v četrtletju april-junij skoraj mirovala. Nastala je potreba popolne preorientacije zunanje trgovine, ki je šla prej skoro izključno po morski poti in v prekomorske države. Šele v zadnjem času se je pričel razvijati zopet promet z Italijo in z Nemčijo. Po podatkih turškega gospodarskega ministrstva je znašal v četrtletju april-junij grški uvoz komaj 820 milijonov drahm (lani 3940) izvoz pa je bil še manjši in je dosegel le 570 milijonov drahm (2680).

— Škoda zaradi državljanske vojne v Španiji. Španski kmetijski minister je te dni objavil podatke o škodi, ki jo je trpelelo kmetijstvo Španije zaradi državljanske vojne. Medtem ko je bilo v industrijskih krajih in v mestih največja škoda pri podjetjih, je špansko kmetijstvo utrpelo največjo škodo pri živini in pri nasadih. Od skupne škode 1350 milijonov pezov odpade 130 milijonov na škodo pri poslopih in napravah, 430 milijonov na škodo v nasadih, 60 milijonov na uničenje strojev in orodja in 730 milijonov na uničenje z živino. Pri tem ni računana škoda, ki je nastala zaradi zmanjšanja pridelka v zadnjih letih. Obdelana površina še danes ni dosegla onega obsega, kakor pred državljansko vojno. Letos se je sicer ponovno dvignila za 0,3 na 3,8 milijona hektarjev, medtem ko je znašala pred državljansko vojno 4,5 milijona hektarjev.

— Slabost francoskega franka. V zadnjih tednih je tečaj francoskih bankovcev na curiški borzi občutno popustil, in tudi tečaj devize Pariz je pričel nazadovati. Uradna notacija devize Pariz se je na curiški borzi gibala na stabilni višini 9,67 švicarskega franka za 100 francoskih frankov. Od pričetka novembra pa je tečaj popustil in znaša sedaj 9,55. Občutnejši pa je padec tečaja za francoske bankovce, ki notirajo mnogo nižje. V oktobru se je tečaj francoskih bankovcev gibal med 2,49 in 2,57 švicarskega franka za 100 francoskih frankov, sedaj pa je popustil za 2,27. Povod za popuščanje tečaja so bile vesti o poslabšanju stanja pri Francoski banki. V poletnih mesecih je obtok bankovcev Francoske banke ostal precej stabilen in se je gibal med 242 in 250 milijard frankov, v zadnjih tednih pa se je pričel zopet dvigati, medtem ko se je sprico uspeha konverzacijskega posojila pričakovalo, da bo obtok nekoliko nazadovol.

— Znatne emisije novih delnic v Franciji. Medtem ko je do konca lanskega leta pod vtisom vojaškega poraza ustanovitveno gibanje v Franciji precej mirovalo in zlasti obstoječe družbe niso imele poguma emitirati nove delnice, so v pričetku letošnjega leta številne družbe sklenile povišati glavno, mnoge družbe pa so izdale svoje obligacije. V prvih desetih mesecih letošnjega leta je 126 francoskih delniških družb povišalo svojo glavno od 7,87 na 11,93 milijarde frankov, od celotnega poviška v višini

Zarotniški proces v Trstu

Izpovedi nekaterih obtožencev

Trst, 4. decembra (s).

Včeraj je bila druga razprava posebnega sodišča za obrambo države proti skupini oseb, obtoženih protidržavnega in zarotniškega delovanja. Razpravi je prisostvoval izredno mnogo občinstva. 60 obtožencev je sedelo pred posebnim sodiščem. Navzoči so bili skoraj vsi branilci.

Obtoženci

Dr. Leopold Čermelj, profesor matematike in fizike, Boris Zidarič, dijak, Franc Tončič, odvetnik, dr. Anton Ščuka, agrar, Viktor Sosič, dijak, dr. Teodor Sardoč, zobozdravnik, dr. Vencislav Tuta, absolvent diplomatske visoke šole, profesor Josip Kosovel, Stefan Lovrenčič, bančni ravatelj, dr. Angel Kukanja, sodni pripravnik, Roman Pahor, zavarovalniški zastopnik, Andrej Čok, posestnik, Slavko Slavič, Ludvik Sturm, dijak, Josip Valentinič, dijak iz Tolmina, Vladimir Mangot, Anton Babič, dijak, Milan Bolčić, namestnik, Radič Rokič, dijak, Alojzij Stare, Karel Stefančič, industrijski strokovnjak, dr. Anton Danijel, zdravnik, dr. Stanko Vuk, dr. Avgust Sfiligoy, pravnik, Josip Tomazič, dijak, Alojz Budin, uradnik, Anton Abram elektronski namestnik, Adolf Uršič, trgovec, Bruno Stanič, namestnik, Guido Vremec, pravni strokovnjak, Srečko Zol, klepar, Leonard Rudolf, Ferdinand Budin, mizar, Albin Dujc, zobotehnik, Vladimir Dominik, trgovski potnik, Ivan Gasper, kmet, Ivan Vata, mizar, Albin Sterli, kmet, Ivan Vadenjal, Jakob Semek, Franc Sluga, Jakob Dolenc, Alojz Besednjak, kmet, Viktor Bobek, pek, Ivan Postojna, mehanik, Franc Udovč, trgovec, Josip Ujčić, kovač, Marija Urbančič, uradnica in Oskar Caramore, mehanik. Ostali obtoženci so pobegnili in jih oblasti še niso izsledili.

Prvi je bil na vrsti dr. Ščuka

Po prihodu sodnikov je predsednik posebnega sodišča za obrambo države odvetnik Tringali Casanova otvoril razpravo. Pred pričetkom zasliševanja obtožencev je advokat Mannassero iz Rima, ki brani obtoženca Sfiligoya, predlagal, naj bi sodišče kot pričo zaslišalo bivšega jugoslovanskega konzula v Trstu, ki naj bi potrdil ali zanikal, da sta mu bila Sfiligoy in Ščuka v decembru leta 1935. predstavljena. Predsednik je odločil odločitev glede tega po zaslišanju obeh obtožencev. Zaslišani je bil nato dr. Anton Ščuka pokojnega Antonia, star 25 let, bivajoč v Trstu. Obtoženec je na 150 straneh zapisnika in v dolgih izpovedih že jasno in natančno v preiskavi osvetlil like in položaje mnogih obtožencev in podal sliko o zločinskem delovanju, zlasti glede odnosov skupine iz Trsta s komunistično in teroristično skupino iz bivše Jugoslavije. V avgustu je poslal pismo preiskovalnemu sodniku, v katerem je prosil, naj ga pošlje v rimske zapore. To laj ga niso prepeljali v Rim iz družinskih razlogov. Dne 21. avgusta je Ščuka poslal drugo pismo preiskovalnemu sodniku kratek, toda presenetljive vsebine. »Vest mi narekuje, je pisal, da moram umakniti lažne izpovedi, ki sem jih podal v preiskavi. Ob priliki bom natančno povedal, kaj se je v resnici zgodilo in v koliko se tiče moje odgovornosti in odgovornosti ostalih glavnih sokrivcev. Med zaslišanjem se je Ščuka dolgo in zamotano zagovarjal, da bi opravičil prva priznanja, in nato zanikal vse, kar je trdil v prejšnjih izjavah. Njegov odgovor je bil negotov in brez jasne zveze in tudi predsednik je opozoril Ščuko, da je nekoristno uporabljati nesmiselne fraze. Ščuka je prekalitil vse, kar je prej pozitivnega izjavil in se je izdal skoraj za pomagača pravice. Dr. Ščuka hoče odvrniti od sebe sleherni sum glede sodelovanja in vedenja pri terorističnih dejanjih v Placenzii in Bologni.

Leta 1932. so našli v njegovi hiši štiri fotografije ustrelnikov iz Bazovice in to je potrdilo prve sume, da sodeluje tajno v nevarnem terorističnem pokretu. Vse izjave dr. Ščuke pa so bile v nasprotju z dejstvi. Prav malo priznava in se skuša predvsem razbremeniti ter pozabiti hote imena obtožencev ter prikriva nelagodne resnice za večkrat banalnimi razlagami. Predsednik ki ga izprašuje, ga dostikrat spravi v protislovja. Ščuka seveda ni vedel, da so drugi krivci, ki jih je sam označil, priznali razna dejanja, ko so bili zaslišani. Njegove sedanje trditve se zde poln njegove lahkotnosti. Ko ga je predsednik n. pr. vprašal, ali je res, da je jetniški paznik Ciguta omogočil izmenjavo informativnih listkov med raznimi obtoženci, ko so bili v tržaških zaporih, je Ščuka to gladko zanikal. Ni vedel, da je Ciguta, ki je bil zaslišani, že priznal in bil eksemplarno kaznovan. To je bil eden izmed posameznih rezultatov zasliševanja, v katerem se je dokazala neverodostojnost Ščuke v sedanjih izjavah.

Nato je bila dolga razprava o raznih domislih, ki jih je imel Ščuka s celicami irendentistične organizacije. Obtoženec danes zanika sleherni sodelovanje in skuša pozabiti na vodilno sled o svoji lastni odgovornosti in krivdi ter o krivdi ostalih obtožencev. Iz zasliševanja pa sledi, da je Ščuka bil član slovenske šolske organizacije in da je bila njegova hša odprta vsakemu Slovencu, kakor je sam poudaril, ki se je čutil resnično Slovenca. Celo z nekakim ponosom je sprejel na znanje predsednikovo izjavo, da je bil nekakšna privlačna sila, da bi poudaril svojo osebo. Izjavil je, da je spoznal prof. Kosovela leta 1927., ko sta bila oba člana mladinske organizacije »Nicolo Tommaso« in izjavila, da vzdržuje s Kosovelom prijateljske odnose. V neki zasebni šoli v Trstu so bili tečaj slovenskega jezika, pri katerih je Ščuka osebno sodeloval. Šola pa je služila samo za kritje irendentistične propagande in obliki predavanj in zborovanj. Celo sport je bil v službi tega irendentističnega gibanja. Ščuka in ostali so nenadoma postali navdušeni za kolesarski in planinski sport.

Na neštevilnih izletih v gore so zbirali zemljepisne in topografske podatke in dajali duška svojim idejam, ter imeli zborovanja. Dokazano je tudi, da je Ščuka že prej potoval v Milan. Obtoženec to odločno zanika. V Milanu bi se moral sestati z železničarjem Čokom, ki naj bi pridobil še druge železničarje, da bi se izvedli atentati na železniške proge med transporti čet, zaradi predvidene mobilizacije po vstopu Ita-

lije v vojno. Načrt je bil tak, da bi položili v ležišča vagonov snov, ki razjedajo, katere bi uničile kolese in povzročile nesrečo. Kakor kaže, Čok ni hotel sodelovati pri tem nevarnem delu, tako da so kasneje o njem zaničujoče govorili. Vse to je Ščuka priznal v preiskavi, in tudi v svojih memorijah. Danes vse to kategorično zanika. Pravi, da se ni sestel s Sfiligoyem, članom organizacije, čeprav je moral priznati, da je večkrat odšel v Gorico. Vedel je, da je imel Sfiligoy v Gorici tesne stike s slovenskimi dijaki. Vtraja pri besedi »stike«, toda noče podrobno obrazložiti njih naravo. Ob obletnici jugoslovanskega Zedinjenja dne 1. decembra 1939. je Ščuka po lastnih izpovedih med preiskavo ošel k jugoslovanskemu konzulu v Trstu, da bi se mu poklonil kot vodja dijaškega gibanja v pokrajini. Ob isti priliki je Sfiligoy dal jugoslovanskemu konzulu informacije o zbiranju italijanskih čet okrog Vipave in glede domnevanj, da bodo prišli v kratkem močni kontingenti čet v Juljsko Benečijo, da bi bili odposlani proti Jugoslaviji, Rusiji in Rumuniji. Ščuka je vse to zanikal in tudi Sfiligoy, ki se je oglasil k besedi, je zanikal to dejstvo. Sfiligoy izjavlja, da je bil pri jugoslovanskem konzulu samo enkrat in sicer 1. februarja 1940, zaradi potnega lista, da bi potoval v Ljubljano in obiskal obolelo sestro.

Dr. Teodor Sardoč

Nato je bil zaslišani dentist Teodor Sardoč. Izjavil je, da je prišel v januarju 1926 v Trst, kjer je v svojem poklicu zelo uspeval. Zanika, da bi bil eden izmed najbolj delavnih propagandnih šefov in pravi, da je bil leta 1928 poslan v konfinacijo zaradi politične delavnosti. Izjavlja, da ne ve o razlogu tega ukrepa. Misli, da je bilo tako odredeno v zvezi z umorom nekega vojaka v tem času.

Vrnil se je v Trst leta 1934. in je otvoril zobarsko delavnico. Zopet je navezal stike s svojimi prijatelji, od katerih so mnogi med sedanjimi obtoženci. Zanika, da bi bili ti njegovi prijatelji člani protitalijanske propagandne organizacije. Spoznal je dr.

Zimski opravlki dolenjskega kmeta

Jaslice so tudi po mestih izpodrinile božično drevesce, da kmetje namesto prodaje smrečic iščejo novega vira dohodkov

Novo mesto, 4. decembra.

Drva naši gospodarji pramo vozijo iz gozdov razlaščenih veleposestev, da se tako preskrbe za zimo, ki je že precej občutna. Kakor je prej sneg oviral delo, tako se zdaj v lepem, čeprav mrzlem vremenu delo pospešeno vrši.

Lesna trgovina je pri sedanjih visokih cenah lesu spet zelo živahna. Poleg že vpljanih lesnih trgovcev, ki po okolici že mnogo let trgujejo z lesom, se javlja tudi novi. Gospodari gozdov radi, ali pa tudi prisiljeni od sedanje splošne draginje, prodajajo les, da si morejo nakupiti vsakdanjih potrebščin ali da poplačajo svoje dolgove.

Za božič so vsako leto izvozili iz gozdov precejšnje množine mladih smrek, ki so jih sekali v gošči mladega naraščaja brez škode, za božična drevesca in jih največ vozili v Zagreb. Letos za božičnimi drevesci ni takega povpraševanja, pa je tudi sečnja mladih drevesc precej omejena. Razen tega, da je izvoz izostal, pa se tudi v naših krajih običaj božičnih drevesc, ki se na deželi itak nikoli ni uveljavil, tudi po mestih zmerom bolj opušča in se meščani raje vračajo k starodavnim, resnično lepim jaslicam. Ljudje, ki so v prejšnjih letih imeli s prodajo mladih drevesc nekaj skromnega sezonskega zaslužka, uvidevajo, da se bodo morali ogledati za novim virom dohodkov.

Jesensko oranje njih je zaradi zgodnjega snega in mraza zelo težkočeno. Pravišči njuje je zelo priporočljivo, ker zemlja dobro premrzne in se zrahlja ter v taki zemlji poljske rastline mnogo bolje uspe-

XXI. seznam kočevskih izselnikov

XXI. seznam kočevskih izselnikov (Služb. list 29. dec.) obsega naslednjih 337 oseb (v oklepajih starost in rojstni kraj):

OBČINA KOČEVJE OKOLICA

Dolga vas: Högl Josip (42), Marija, roj. Hudolin (40), Josip (16), Helena (14); Scheschareg, por. Högl Magdalena (80); Schleimer, por. Lampeter Marija (68); Henrik (30); Bartelme Kurt (32, Kočevje); Berta, roj. Krauz (31), Margareta (2 mes.); Kofler Ana (36, Knežja lipa); Ostermann, por. Scheschareg Julijana (66), Rudolf (30); Poje Ivan (79), Katarina, roj. Ostermann (83); Perz, por. Hutter Marija (47, Svetli potok); Hilda (11); Deposcheg Ivan (64), Cecilija, roj. Lackner (66).

Cvišlarji: Lampeter Rudolf (37 let, Onek), Ana, roj. Zvar (34), Hilda (12); Loschke Ivan (29); Rankel, por. Loschke Marija (62), Matija (20); Stine Ivan (36), Marija, roj. Hutter (36), Ivan (13), Pavla (11), Erna (8); Jaklitsch Josip (21); Jaklitsch Franc (54), Elizabeta, roj. Weiss (41), Pavla (19), Frida (18), Erna (15), Irma (14), Franc (11); Meditz Josip (41, Verdreg); Kemperle Alojz (38), Pavla, roj. Flack (29), Rudolf (8), Edeltraud (4); Jaklitsch Ludvik (59), Ana (19), Rudolf (17), Ernest (6); Perz Josip (40, Šumka); Widmer, por. Žunk Julijana (51, Kočevje); Melz Franc (28); Melz Rajmund (32), Ana, roj. Verderber (23), Rajmund (2); Sturm Josip (60); Melz Alojz (49), Terezija, roj. Kump (45), Alojz (17), Josip (11), Ridi (7); Schleimer Franc (23); Skiber Matija (61), Pavla, roj. Skiber (44), Albina Avgusta (18), Leo (16); Tanke, por. Kraker Magdalena (89); Tanke Magdalena (64); Tanke Matija (72), Marija, roj. Ruppe (38); Marija (16), Ida (3); Jaklitsch, por. Tanke Josipina (79); Marinsci Josip (68), Marija, roj. Perz (68); Melz, por. Trampusch Marija (74); Kraker Elvird (28), Ana, roj. Eppich (27), Erik (4); Michellitsch, por. Lobe Josipina (51), Henrik (14); Lobe, por. Plesche Hilda (21); Lobe Josip (60), Josipina, roj. Tomisch (58); Lobe Josip (34), Antonija, roj. Melz (32), Ridi (5), Josip (4); Lobe, por. Wittne Marija (74), Franc

Ščuka leta 1934. Zanika, da bi odšel na Jesenice, da bi se sestel s pobeglim Rejcem. Priznava prijateljske odnose s dr. Kukanjo, zanika pa, da bi predstavljal s Kukanjo nezaupljivo strujo v organizaciji. Ničesar ne ve glede nadzorstva fondov, ki so prišli iz Jugoslavije. Bil je v planinski koči nad Klano, toda zanika, da bi kaj vedel glede poskusov sabotaže v škodo železnice.

Na vrsto je nato prišel obtoženec dr. Vencislav Tuta, ki priznava, da je bil iz političnih razlogov tri leta interniran. Kakor ostali obtoženci, tudi on zanika sleherni sodelovanje pri dejanjih, ki so navedena v obtožnici. Zanika tudi, da bi odšel v Milan in si tam nabavil eksplozivna sredstva. Njegov delovanje obstoja, je izjavil, elino v vodenju očetovega podjetja in je zaradi tega čisto potoval, toda potovanja so bila samo zasebna značaja.

Zidarič in Tončič

Nato je bil zaslišani dijak Boris Zidarič, ki je izjavil, da je prebival v Ljubljani in da je bil jugoslovanski državljani. Zanika, da bi bil vpisan v politično stranko. Bil je samo predsednik nekega društva s kulturnimi cilji. Spoznal se je s prof. Čermeljem na nekem predavanju, ki ga je imel prof. Čermelj v krožku. Predaval je o Primorski. Izpoveduje, da je prišel v Trst, da bi dobil denar od Ščuke in Sossija in da bi se udeležil sestanka v Cezsoči, ko naj bi bile izdane važne informacije glede slovenske manjšine v Juljski Benečiji. Obtoženec izjavlja, da se je na sestanku govorilo tudi o morebitni vojni med Italijo in Jugoslavijo in da se je treba zaradi tega pripraviti. Ni se govorilo o neki peti koloni. Potrjuje, da mu je pobegli obtoženec Zelen zagotovil, da mu bo nekaj ob pravem času poslal. Zidarič izjavi, da se je v pogovorih z obtožencem Sossijem in Ščuko posluževal nekega g-sla. Skupno s tema dvema je ošel v Beograd, kjer je prišel v stik z jugoslovanskim kapetanom nekim Kranjcem.

Odvetnik Franc Tončič, ki je bil zaslišani, nato izjavi, da je poslal Duceju dolgo spomenico, v kateri zatrjuje svojo neolotnost in zanika, da bi bil član slovenske politične organizacije, ki je sovražna Italiji. Zaslišana sta bila še obtoženca prof. Josip Kosovel in ravnatelj hranilnice Stefan Lovrenčič, ki sta oba zanikala sodelovanje v protidržavni organizaciji.

vajo. Zelo koristno je za krompir njivo že v jeseni pognojiti s hlevskim gnojem in jo preorati, toda letos se bo vsled neugovine jeseni le malokje tako izvršilo. Zdjaj, ko je nastopilo lepo in mrzlo vreme, vse hiti, da se še pred ponovnim nastopom slabejšega vremena preskrbi s potrebno nastiljo za živino.

Kakor drugod, tako se tudi tukajšnji kmetovalci pritožujejo, da krompir zelo gnije. Težko bo dobiti spomladi dovolj zdravega semena. Treba se bo pravočasno preskrbeti za dober in zdrav semenski krompir. Nekateri so si ga že preskrbeli s tem, da so ga nakupili od odhajajočih sedov Kočevjarjev.

Pri vstopu v vlak ga je zadel kap

Semč, 4. decembra. Kočevjarji iz vasi Podstenice nad Poljanami so pretekli ponedeljek zapustili svoja dosedanja bivališča, da bi se naselili v novi domovini po Nemčiji zaslednem ozemlju. Odpelali so se z avtobusi, ki jim jih daje na razpolago nemška oblast do železniške postaje v Semčju, kjer vstopajo na vlak, da jih odpelje v novo odkazano jim bivališče. Med njimi je bil tudi posestnik R. Zamida, ki je delj časa bolehal in si iskal iskal zdravja pri zdravnikih in tudi na kuni-ki v Zagrebu.

Obnovite naročnino!

Richiedete sempre lampade con questo simbolo. Esse Vi assicurano: Qualità - Economia - Grande quantità di luce.

Zahtevajte vedno žarnice s tem za-vojem. One Vam jamčijo: Kakovost - Varčevanje - Veliko količino luči.

OSRAM-D

da luce a buon mercato
Vam nudi luč poceni

(33), Marija (4), Ivan (8); Poje Vladimir (6); Perz Edvard (45, Trnovec), Josipina roj. Schober (41); Samide Josip (20), Pavla (18), Stefanija (16); Perz Oto (7), Albert (2); Testin Avgust (28); Testin Franc (61), Marija roj. Krauland (47), Marija (17) Samide Franc (65), Marija roj. Kraker (61), Rihard (16); Hutter Josip (43); Stampfel Ivan (49), Pavla roj. Hutter (49), Franc (15), Ivan (15), Rajmund (11); Schober Rihard (27), Albert (30), Marija roj. Tomitz (72); Schneider Franc (53), Stefanija roj. Eisenzopf (36), Frida (14), Josip (12), Rihard (9); Tscheme Jurij (41), Marija roj. Krauland (32), Sgrid (7), Elfrida (2), Josip (1); Kropf Zofja (21), Ivan (29), Franc (29); Kropf Ivan (62, Šalka vas), Franciška roj. Eppich (61); Tomitz Rudolf (23), Ana roj. Jonke (25); Kropf Pavla (20); Kropf Franc (57), Karla roj. Tomitz (54), Josip (18); Stalzer Ivan (72, Mozelj), Katarina roj. Lakota (69); Tomitz Alojz (26); Tomitz Florijan (33), Helena roj. Testin (32), Alfred (4), Herbert (4 mes.); Hutter Franc (30), Pavla roj. Testin (36), Herbert (5), Helena (3); Jonke Hilda (12); Stalzer Alojz (39, Klinja vas), Magdalena roj. Tomitz (34), Helena (2), Kresse Franc (20); Kresse Franc (43), Marija roj. Hiris (32), Josip (18), Marija (16), Leni (14); Tscherne Josip (26); Tscherne Ivan (58), Marija roj. Testin (54); Schneider Josip (45), Josipina roj. Tschinkel (35), Franc (17); Hiris Josip (30), Ana roj. Stalzer (19), Josipina (6); Schneider por. Hiris Josipina (62); Jonke por. Schober Rudolfin (51), Franc (20), Rudolfin (18), Karolina (16); Schleimer por. Schober Marija (69); Schober

Franc (35), Rozalija roj. Hoge (28); Schleimer Josip (36), Marija roj. Samide (25), Norbert (1); Hiris Ivan (36), Josip na roj. Kropf (31), Ervin (9), Helga (1); Tscherne Franc (62), Elizabeta roj. Hönigmann (54), Franc (17).

Občina Kočevska Bela

Kočarji: Maller por. Trocha Helena (46, Globoki potok), Frida (20), Josip (19), stanujoč v Nemčiji, Franc (17), stan v Nemčiji. — Novi lazi: Nowak Peter (50, Nemčija), Magdalena roj. Wätreich (45), Marija (20), Helena (19), stan v Nemčiji, Josipina (17), stan v Nemčiji, Josip (13), Pavlina (11), Ivan (10), Neža (8), Franc (6).

Občina Stari log

Komolce: Hönigmann Kamel (35, M. Rigelj); Mausser Josip (38); Kraker Franc (38), Ana roj. Perz (33), Marija (5), Doroteja (3), Frida (2), Fridolin (32), Marija (71); Petsche Josip (77); Kinkopf Ivan (51), Magdalena roj. Petsche (47), Marija (17), Albin (14), Josipina (12), Santa (9), Franc (5), Ivan (27); Trampusch Karel (44, Dunaj), Josipina roj. Kinkopf (29), Kristina (11), Ivan (9), Josip (7), Valerija (5), Adolf (5 mes.); Mausser Andrej (86); Kraker Josip (54), Vililab (26), Valter (19), Josip (27), Ivan (22).

Dolenja Briga: Belan Josip (41), Josipina roj. Hutter (37), Ivan (19), Josip (17).

Morebitni upniki navedenih oseb morajo do 13. decembra prijaviti svoje terjatve Potobnemu uradu za dolgove in terjatve, Ljubljana, Rimski trg.

V pričakovanju božiča na vzhodni fronti

Vojni poročevalec Herman Löhlein je poslal nemškimi listom naslednjo kratko sliko, kako preživljajo vojaki na vzhodni fronti sedajni čas v pričakovanju letošnjega božiča:

Ko sedijo vojaki zvečer — s svojimi mislimi daleč stran od tod — v »najboljši« sobi kmetičke hiše, pri utripajočem plamenčku koščka sveče, ob gugajoči se mlzi, pade prva beseda o tem. Podčastnik se je zamislil in rekel nenadno v tišino: »Čas je, da mislimo na božič. Pri tem se je zamisljeno zagledal v ogenj.

To zdaj že vedo, kje bodo praznovali tretji vojni božič. Ker pa manjka okrasov za božično drevesce, je svetovni podčastnik, da bi čim prej pisali domov, da ne bo prepozno... Morda ženi ali staršem, ali nevesti — ali pa kar vsem skupaj. Tri tedne potuje pošta v domovino, tri tedne nazaj, to je šest tednov, da — bil je res že krajnji čas. »Ali pa misliti, da ni treba?« je vprašal podčastnik in pogledal naokrog po tovariših... »I, seveda!...« Božič! Na to niti misliti niso. Že tretji božič, ki ga praznujemo zunaj. To bo božič z volčjim tuljenjem.

Pripravimo se torej! Saj je čisto preprosto: V nekaj tednih bomo tu stali do nosu v snegu. Eden izmed nas je o tem izpraševal nekega starega Rusa. Na koncu tedna bomo pač vpregli štiri konjice v sani in bomo s kraguljičji hili proti oskrbovališču, za nami pa se bo s sopihajočimi gobci podila tropa lačnih volkov... Ti se noč za nočjo tuleče plazijo okrog hiše, ker pač vohajo dobro nakrmjene konje v hlevu.

Ko se tako pogovarjamo, se zasmejejo. In neko izmed nas meni: »Proti volkovom bo treba vendar kaj ukreniti!«... To se bo res zgodilo, saj nekdo izmed nas je že pisal domov svoji ženi in ji obljubil pristno volčje krzno.

Polagoma zamre pogovor. Neki tovaris stoji v kotu in pere svojo drugo obleko. Drugi se trudi zakrpati velike luknje v nogovcih. Tretji pazi, da se mu ne osemoli krompir v ponvi. Trije ostali tovariši, ki se ne dajo z ničemer motiti, venomer kvar-topirijo. V slami šumi miška. Tisti, ki peče krompir, je zdaj gotov in vsi ga doigo opazujejo, kako končič svoje imenitno obilje na pločevinast krožnik. In že je ponov v drugih rokah. Popolnoma zasmežen stopi stražar v hišo, puha si v roke in čestita tistim, ki pridejo za njim po polnoči na stražo... Oh, kako je noč mirno... Pravačito božično vreme... s snegom in ledom!

Božič! V vrvežu zadnjih velikih dogodkov tovariši nari res se niti misliti niso. In zdaj so se zalotili pri svojih mislih, ki se jim venomer vračajo v oni božični večer v betonskem bunkerju na zapadni nemški obrambni črti. Spominjajo se prvega vojnega božiča, ki so ga slavili v tovariškem krogu. Takrat je bil še marsikdo z njimi. Danes ga ni več. Leto dni nato so počivali v velikem francoskem gradu in so božičevali daleč od doma in od družine. In spet so med njimi manjkali nekateri, ki jih krile francoska zemlja. Prišli so novi. Brezskrbna, nasmešljiva mladost je stopila v njihove vrste in izpopolnila vrzeli. Ramo ob ramenu s temi mladeniči so šli v napadu čez bunkerje in poljske postojanke na vzhodu. Tako je minilo še eno leto. Tokrat, ob tretjem vojnem božiču bodo pač tu nekje med Memelom in Volgo v skromni kmetijski sobici zbrani okrog okrašenega božičnega drevesca. In spet bo marsikateri tovariš, ki počiva pod brezovim križem ob pohodni cesti, manjkal v njihovih vrstah.

Iz Trsta

Odlikovanje tržaškega novinarja. Direktor tržaškega »Piccola« Rino Alessi je bil imenovan za nacionalnega svetnika Korporacije za papir in tisk.

Iz Indije se je oglaš. Iz Bombaya v Indiji je prispela dopisnica, s katero se prijateljem in znancem oglaš. poročnik Armando Cechet, ki ga je kot vojnega ujetnika zaneslo v daljno Azijo. Dopisnica »bila iz Bombaya poslana 26. septembra, te dni pa je prispela v Trst.

Umrla sta v Trstu 87letna Marija Ana Jenul vdova Schram in 68letna Olga Santic. Na obeh so pari delavci Josip Furjan in dnevnica Doroteja Danijel, mehanik Viktor Jeričič in zasebnica Katarina Calzi, zasebni namestnik Julij Vecchiet in zaščitna sestra Marija Pegan ter ladijski natakar Anton Millo in šivilja Lidija Kumar. Dne 3. decembra so v Trstu zabeležili pet rojstev, 8 smrtnih primerov in 8 porok.

TASCA

Mati moje žene je prišla nepričakovano na obisk. Moja žena ji veselo plane okrog vratu: — Ampak, zakaj mi vendar nisi pisala, da prideš? — Mati se je prijazno nasmešnila in po-možnikla proti meni: — Veš, enkrat bi vendar rada videla tudi tvojeja možička!

O hripi

Pogosto razsajanje hripe daje tudi ljudem, ki drugače niso navajeni razmišljati o takšnih stvareh, priložnost, da se vprašajo: Na kakšen način nastaja prav ta prav ta bolezen?

Človek bi mislil, da je odgovor, ko gre za tako čisto in razširjeno bolezen, lahek. Temu pa ni tako. Izkazalo se je, da je baš za hripo stvar precej zamotana. S tem, da je bakteriolog Pfeiffer l. 1892. odkril tako zvani bacil influence, vprašanje vsekakor ni bilo rešeno. Pozneje je še mnogo drugih raziskovalcev nastopalo s podobnimi odkritji, toda neprimerno večje je bilo število primerov izrazite hripe, ko niso mogli niti z najpopolnejšimi postopki moderne bakteriologije odkriti nobenega sledu o kakšnem povzročitelju bolezni. In tako se nagiba znanost že precej časa čedalje bolj k domneni, da je pravi vzrok hripe neviden, celo filtriranju uhaajoč strup iz vrste tako imenovanih »virusov«, Pfeifferjev in vsi drugi polobni bacili pa predstavljajo samo spremljevalni pojav bolezni.

V novejšem času se je ta domneva potrdila s poskusom. Iz vode, ki so jo grgrali bolniki, so namreč s vsemi najboljšimi filtrirnimi pripomočki bakteriologije izločili vse bacile, navzlic temu so mogli z njo na poskusnih živalih izzvati najpristnejšo hripo. Nasprotno pa se v drugih primerih bolezni ni pojavila, če so živali okužili samo s Pfeifferjevim ali drugimi viličnimi bacili. Ti bacili lahko učinkujejo tedaj samo v primeru, če se jim pridruži še nevidni virus influence.

Hripa nam predstavlja pravi šolski primer za to, kako se neka bolezen lahko razvije s polno silo ob sodelovanju nevidnega bolezenskega strupa in bacila. Pri tem pa kot sodelavci virusa, kot njegovi »simbioti«, kakor jih imenuje znanost, lahko nastopajo tudi drugi bacili, ne samo Pfeifferjev, n. pr. bacili, ki povzročajo gnojenje, bacili pljučnice itd. Neredko določajo baš ti spremljevalci vso težino bolezni.

Takšna »mešana infekcija« vdira v telo vedno preko sluznic v dihalih, kakor v nosu in grlu. Možnost za te infekcije je tem večja, ker iztresa ne samo v postelji ležeci bolniki, temveč v še večji meri osebe, ki navzlic bolezni nadaljujejo svoje delo in zahajajo med ljudi, z brezobzirnim kašljanjem, kihanjem itd. ogromne množine nevarnih klic, ki se prenašajo na zdrave ljudi. Iz tega si lahko že sami določimo najuspešnejšo pot, da se obvarujemo bolezni: ustno duplino moramo skrbno negovati in čistiti, roke si moramo v časih, ko razsaja hripa, pogosto umivati, zlasti pa tedaj, če smo prijemali za kakršne koli kljuke ali imeli opravka s predmeti, ki so jih imeli bolniki v rokah. Končno se moramo stikov z ljudmi izogibati.

Če se nas je pa hripa vendarle lotila, moramo zlasti v prvih dneh, ko nas običajno trese mrzlica, ostati brezopojno v postelji, uživati po potrebi pripomočke zoper vročino, lahko in ne dražljivo hrano, polagati si obkladke itd. S tem se tudi naj-

lažje izognemo komplikacijam, ki so hujše od bolezni same na sebi. Če bo potrebno, bo znal zdravnik predpisati primerne pripomočke za okrepitev srca, v težkih primerih pa se je dobro obnesel serum, ki ga pridobivajo iz raznih bacilov, spremljevalcev influenčnega virusa. Ta serum je vi-

Nova krajevna imena

Kdor je v zadnjih letih pazljivo zasledoval ministerialni list nemškega iotranjega ministrstva — piše »Frankfurter Zeitung« — je opazil pogosto dolge seznime občinskih imen, ki so jih bili ponemčili, zlasti imen iz vzhodnih pruskih provinc. Vzgledi za takšno prekrščevanje so obstajali že prej. Tako so v svetovni vojni Zabrze v Gornji Sleziји preimenovani v Hindenburg, l. 1928. so vzhodnoprusko mestoce Marggrabowa prekrstili v Treuburg, pozneje Kandryn v Heydebreck. V zadnjih letih se je to prekrščevanje vršilo sistematično z mnogo fantazije in tudi poezije, kakor ugotavljamo »Frankfurter Zeitung«. Tako so Ostrolenka spremenili v Scharfenwiese, Sakrau v Rosengrund, Pillkallen v Schlossberg. Ta imena bodo v občinski in poštni seznami ter med ljudstvo prodirala pač z različnim tempom. Na Zabrze danes gotovo ne misli nihče več, kvečjemu kakšni prav stari ljudje, a kar se tiče Pillkallena, se bo njegovo ime ohranilo nemara v imenu znamenitega žganja, ki ga v Nemčiji zelo cenijo in ki bi lahko vodilo do zamenjave, če bi ga iz »Pillkallerja« spremenili

deti posebno učinkovit proti nevarnim zapletenjem v pljučih in proti splošnim pojavom zastrupljenja. Zaprta pa ni mora mo to, da se hripa kakor le malokatera druga bolezen nagiba k povratku. Dokler nas obhaaja tisti svojevrstni občutek utrujenosti, ki sledi skoraj redno akutni vročici, lahko še vedno računamo z novim napadom bolezni, zato ostanimo toliko časa v postelji in glejmo, da se popolnoma ozdravimo.

v »Schlossbergerja«, kajti ta beseda bi dala preveč po vinskem pridelku.

V novih nemških imenih za kraje na vzhodu, nadaljuje »Frankfurter Zeitung«, je mnogo takšnega, kar spominja na Južno Nemčijo, n. pr. Nädltitz v Sleziји, ki se je spremenil v Nädlingen. A ne samo Južna Nemčija, tudi druge nemške kraje in celo nemške kolonije so prispevale svoj delež pri teh preimenovanjih. List »Die Landgemeinde« pripominja k temu, da so v zvezi s prekrstitvami pač tudi razne težave, ki jih bo treba premostiti. Tako ni mogoče zahtevati niti od najbolj iznajdljivega poštnega uradnika v rajhu, da bi vedel za vsa krajevna imena, zlasti še, ker se mnoga prav obilno ponavljajo. »Landgemeinde« predlaga zato, da bi k novim imenom krajev v oklepaju dodajali tudi prejšnja imena. To ni znak slabosti, s tem se prekrščevanje ne bo držalo. Glavna stvar je pač ta, da dosepejo poštni in železniški pošiljke pravilno in brez zamudnih ovinkov do svojega cilja ter da se promet baš v teh časih ne obremeni preveč.

Drobne zanimivosti

Znanost se je bavila že pogosto z vprašanjem, koliko časa zdrži človek brez spanja. Najboljši odgovor na to je dal O'Bryan, študent Trinity-Collegea v Ameriki, ki mu je uspelo ostati buden 9 dni in dve minuti. Pri tem je uporabljal seveda vsakovrstne pripomočke. Tako je v tem času pokadil nič manj nego 450 cigaret in popil 78 skodelic kave. Zanimivo je bilo pri tem, da mu je že dvakratno spanje po devet ur popolnoma nadomestilo izgubljeno spanje.

V Nemčiji so si izmislili pisemski zavitek, ki pomaga štediti s papirjem in je priporočljiv posebno za podjetja, ki pričakujejo rečno mnogo odgovorov na svoja pisma. Zavitka se drži perforirano nekakšen papirni poklopec, ki se nanj napiše naslov, nato se vtakne s prostim koncem v rezo preko sprednje strani zavitka, pri čemer pokrije povratni naslov na tej strani. Pri povratni odpremi zadostuje poklopec izvleči in ob perforaciji odtrgati.

Slepota za barve je med moškimi dosti čedša nego med ženskami. Medtem ko je med tisoč ženskami povprečno le ena slepa za barve, trpi po najnovejših raziskavah že vsak trideseti moški od tega zla.

Iz bitke za Marmariko

Častnik daje oddelku italijanske pehote znak za napad

Koliko vitamina potrebuje človek?

Ponovne natančne raziskave so ugotovile, da potrebuje odrasel človek vsak dan najmanj 50 mg vitamina C, torej dvajsetinko grama. V vročini, pri večini nalezljivih bolezni, pri sportnem udeleževanju in po težkem telesnem delu pa je ta skrajna najnižja meja višja. Poleti in jeseni v splošnem ni težko zadostiti tej potrebi po vitaminu C, saj ga je v sadju in zelenjavi dovolj, pozimi in v zgodnji pomladi pa lahko nastopijo v tem oziru precejšnje težave. Danes si sicer lahko pomagamo s posebnimi vitaminskimi preparati, imamo pa tudi umetno pripravljena živila, ki vsebujejo zadostno količino vitamina. Tako so izdelali konservo iz paradižnikov in paprike, ki vsebuje že v 10 g tolikšno količino te važne snovi, kolikor je potrebuje človek v enem dnevu.

A NEKDOTA

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je potoval frankfurtski bankir Ulmer, bogat in izobražen mož, iz svojega rodnega mesta na Dunaj. V Monakovu je stopil v njegov oddelek drug mož, ki je bil videti isto tako izobražen ter svetovljanski. Oba gospoda sta kmalu zašla v prijeten razgovor, ki je trajal do Dunaja. Kratko pred zadnjo postajo je menil Ulmer:

»Iskreno me veseli, da sem se srečal z vami. Če bi vam mogel na Dunaju kakor koli pomagati, sem vam rad na razpolago. Jaz sem bankir Ulmer iz Frankfurta, moj zet, generalni konzul Otto von Welten, ima na Dunaju ugledno mesto in bi vam gotovo lahko kaj koristil.«

»Tudi jaz lahko rečem, da mi potovanje na Dunaj še nikoli ni tako naglo minilo kakor tokrat,« je odvrnil gospod iz Monakova. »Zahvaljujem se vam za prijazno uslužnost. Tudi moj zet ima na Dunaju zelo dober položaj. Ali se smem predstaviti? Jaz sem vojvoda Maks Bavorski in moj zet je avstrijski cesar!«

VS AK DAN ENA

»Mamica, ali je štorklja, ki prinaša otroke knezom, dvorna dobaviteljica?«

Kulturni pregled

Knjige Vodnikove družbe

Pravkar se razpošiljajo knjige Vodnikove družbe, — dve knjigi, ki po svojem obsegu ustrezata spremenjenim razmeram, po vsebini pa nadaljujeta poslanstvo dobre ljudske knjige. Članarina v znesku 8 L je tako nizka, da sta ti dve knjigi glede na siceršnje cene na knjižnem trgu še vedno dar, ki bo nedvomno razveselili vsakega člana. Spričo tega bi bilo kar odveč, če bi poudarjali na ves glas, da je knjižni dar Vodnikove družbe prav cenen in da knjigi po svoji vrednosti znatno odtehtata izdatek. Cena in značaj knjig sta že sama priporočilo in opozorilo.

1. Vodnikova pratika

Kakor vsako leto, je izdala družba tudi letos svojo pratiko v redakciji književnika prof. dr. Pavla Karlina. In kakor vedno, bi mogli tudi to pot govoriti o praksi kot o dobri ljudski čitanki.

Po običajni koledarski vsebini srečujemo letos v okusno natisnjeni knjigi »Naš kulturni koledarček«, ki vsebuje po mesecih razvrščene datume iz slovenske kulturne zgodovine. Temu se pridružujejo ljudski pregovori »Vreme in letina v ljudskih preročbah« in poštna pristojbine. Literarni del pratike se začne z uvodnikom »Na veliki petek...«, v katerem se poudarja pomen zgodovinskega prevrata v zvezi z ustanovitvijo Ljubljanske pokrajine; takoj na to je natisnjeno besedilo Kraljevega ukaza z dne 3. maja t. l. S tem v zvezi je tudi daljši članek »Pogled v novo Italijo«, širši čitateljskim vrstam namenjani vstavek, ki prikazuje v uvodu splo-

šen položaj in važnost Italije, nato pa razvoj risorgimenta (narodnega in državnega zedinjenja) v 19. stoletju in prehod liberalnega reda v fašistični državni sestav in njegov razvoj do najnovejših dni. Članek je ilustriran s slikami visokih predstavitev Italije.

Znani sotrudnik Vodnikove družbe Ost je prispeval potopisne spomine »Pojdimo v Rim«. V prijetno kramljajočem slogu pripoveduje pisec svoje spomine na Večno mesto; spremlja se s čitateljem po veličastnem trgu sv. Petra, ga vodi po »cerkvi vseh cerkev«, mu kaže vatikanske znamenitosti in ga potle popelje po širnem Rimu od starodavnega Foruma preko Palatina po modernih velikomestnih ulicah. Pripoveduje o avdijenci pri papežu, o maši v Petrovi cerkvi, o sprehodu po Via Appia, o obisku v katakombah itd.; vse pa se po stari slovenski navadi zaključuje v oštariji, ki spominja našega potovalca in pisca na slovenske krčme. (Da so bili tudi na tem področju večji stiki med Italijani in Slovenci, kaže že to, da smo od njih prevzeli besedo oštarija, ki zveni že čisto po domače). Članek je obilno ilustriran.

Nadaljnji posebno zanimivi prispevek v novem letniku Vodnikove pratike so »Prebiski na Ljubljansko pokrajino« iz večšega peresa potovalca, alpinističnega pisatelja in publicista dr. Josipa Cirila Oblaka. Z razgledanostjo podrobno poznavalec naših tal, pisca, ki mu niso znane samo kulturno zgodovinske značilnosti, marveč tudi zemljepisne in prirodoslovne lastnosti vsega ozemlja naše pokrajine,

prikazuje dr. Oblak v svojem pokrajinsko-kulturnem eseju Ljubljansko pokrajino s tolikih strani, da bo marsikateremu njenemu prebivalcu povedal mnogo novega. Posebno značilno je prikazana Ljubljana s svojo bližino in daljino okolice, a tudi Dolenska in Bela krajina sta orisani s pozornostjo podrobnega poznavalca. Uredništvo je opremilo ta članek, ki nam kaže v novi luči pokrajinski mozaik naše province, s številnimi dobro izbranimi ilustracijami. — Cela stran slik prikazuje Visekega Komisarja Ljubljanske pokrajine Ekse. Grazio- lja med našim ljudstvom.

Iz te sveže sedanjosti vodi pot v preteklost: Alojzij Potočnik, ki je že ponovno pokazal s svojimi poljudnimi zgodovinskimi članki podrobno poznanje krajevne zgodovine, je prispeval članek »Ljubljana pred tri sto let«. Med tem že umrli prof. dr. Metod Dolenc je zastopal z daljšo razpravo »O pravnih spominih v slovenskih narodnih pesmih«. Rozlekovalec slovenske pravne zgodovine je uspešno pregledal kulturno-zgodovinsko še neizčrpani zaklad štrlečeve izdaje narodnih pesmi, o kateri pravi z vso pravico, da vje in ostane bogata zakladnica tudi za znanstvena raziskovanja. Vsečemu pogledu dr. prof. Dolenc se je odprlo vse polno zanimivih pričevanj, ki razodevajo strozi verze narodnih pesmi pravno zavest in mišljenje slovenskega ljudstva. Vmes je omerjena cela stran slikam »nemembnejših Slovencev, ki so umrli v zadnjem, tako nemirnem in dogodkovnem letu«.

Vrsto poučnih sestavkov prekinja prijetno spisan pripovedna proza Davorina Ravljenca »Rimar v pepelnici noči«, ki vodi čitatelja v Dolsko vas, kjer se ni nikdar pripetilo kaj posebnega, a kjer so imeli župana, ki je prav za prav pripravil občanom veliko presenečenje. M. Šubic

SPORT

Nekaj o italijanskem sportu Zakaj se je tako razmahnila lahka atletika?

Italija spada v vrsto sportnih vesil ali z drugimi besedami v vrsto onih držav, ki jih je treba pritevati med najnaprednejše v raznih vrstah telesne vzgoje. Italijani niso samo izvrstni nogometaši ali kolearji, temveč so zastopani s številnimi odličnimi predstavniki v najrazličnejših sportnih panogah. Po udomečnosti je med temi panogami na prvem mestu nogomet, potem pride boks, za njim kolearstvo in šele neke na sedmem mestu je kraljica vseh sportov — lahka atletika. Toda glede na to, da gledalce bolj privlačujejo druge panoge, je vendar tudi lahka atletika zabeležila v zadnjih letih ogromen razmah. V vrsti člankov o temeljih in razvoju italijanskega sporta, ki jih nameravamo še objaviti, ponatiskujemo danes nekaj zanimivih podrobnosti iz opisa prof. Zlatka Muhovića v zagrebškem »Sportu« o tem, kako je atletika v Italiji zajela najširše plasti in tvori sedaj najtrdnjše temelj vsega sportnega razvoja. Pisec, ki se je udeležil nedavnih turneje hrvaškega sportnega odposlanstva v Italijo, izvaja med drugim:

Poznavalci italijanske atletike pred 10. leti ali še prej se upravičeno čudijo velikim uspehom, ki jih je dosegla v zadnjem času. Iz maloštevilne skupine onih, ki so častno zastopali italijanske barve na zadnji olimpiadi, se je razvila v četu let številna in močna zajednica dobrih sportnikov. Od kod ves ta vzpon in od kod vsi ti uspehi?

V Italiji ima sport zelo pomembno vlogo, ker so oblasti spoznale velike koristi, ki jih lahko donosa kot faktor telesne vzgoje in še bolj kot sredstvo za spoznavanje narodov. Oblasti, ki podpira sport, ne samo da koristi slovesu naroda izven meja, temveč pridobiva zase tudi vse one, ki ta sport ljubijo ali se z njim bavijo aktivno. V Italiji pa ljubi in se bavi s sportom ves narod!

Atletika tvori v Italiji temelj za vse ostale sporte. S te vrste sportom se tamkaj ne bavi samo 600 posebnih društev, ki so vključena v atletski federaciji (FIDAL), temveč tudi mnogi drugi, ki jim sport ni edini namen. To velja predvsem za Dopolavoro, v katerem sodeluje skoraj vse italijansko delavstvo in uradništvo, potem vojska, dalje Liktorska mladina (GIL) in pa univerzitetna mladina (GUF). Prav ta-

ko se posvečajo atletiki, tudi gasilci in policijski uslužbenci v svojih posebnih društvih. Vse te organizacije gojijo še razne druge sportne panoge, toda z atletiko se bavijo vse. Atletika je dalje najvažnejši predmet v šoli za telesno vzgojo GIL-a v Rimu, v kateri se vzgajajo bodoči sportni učitelji, ki bodo v dogledni bodočnosti lahko še več storili za razmah italijanskega sporta.

S takim razumevanjem in delom je uspeo v Italiji spremeniti atletiko v naradni sport v pravem pomenu besede. Do kakšnih uspehov in koristi lahko privede takšno delo, nam najbolje dokazuje mala Finska, ki se je s svojimi atleti proslavila po vsem svetu.

Za razvoj sporta in posebno atletike je fašistična Italija ustvarila idealne pogoje z zgraditvijo ogromnega števila stadionov in igrišč, ki so opremljena z največjim udobjem in na razpolago skoraj vsakemu, še tako malemu društvu. V vseh mestih so sportnikom na razpolago še posebna občinska igrišča, na katerih se lahko razen članov posameznih društev vežbajo tudi posamezniki. Za neznatno denarno odškodnino lahko prijatelji sporta preživijo dneve in dneve na krasnih igriščih v igri in sportu.

Velika razširjenost atletike sporta zahteva tudi strumno organizacijo, ki mora obvladati vse težave tega velikega števila aktivnih pristavev atletike. V Italiji je to rešeno tako, da ni med društvom in vrhovno federacijo nobenih vmesnih instanc, temveč je vsako društvo neposredno vključeno v federacijo. V tehničnih vprašanjih je za vse merodajna FIDAL, ne samo za svoje članstvo, temveč tudi za društva, ki so izven njegovega kroga. In kljub tej ogromni razpredenosti vlada v atletskih vrstah vzoren red, predvsem po zaslugi discipliniranosti vseh izvajalcev.

Atleti so v Italiji razdeljeni v tri razrede, in sicer po rezultatih, ki jih dosežejo v teku ene sezone. Meje prestopa iz razreda v razred so spremenljive in jih določa zveza ob koncu vsake sezone po stanju v posameznih disciplinah. Obenem s tem razporedi zveza, prav tako ob koncu sezone, atlete na novo v razne razrede. Tekmovanja so prav tako organizirana po posameznih razredih, kar močno koristi propagandni strani prireditve.

Ze samo teh nekaj podatkov o velikem aparatu, ki skrbi za razvoj lahke atletike, nam lahko zadostuje, če hočemo malo pomniti, zakaj je italijanska lahka atletika imela v zadnjih nekaj letih toliko uspehov.

Nogomet vsepovsod..

Nekaj dodatnih izidov pretekle nedelje

Mimo vseh važnih nogometnih izidov pretekle nedelje, ki smo jih v glavnem že zabeležili — to pot smo bili z dvema rezultatom udeleženi tudi v Ljubljani z dvema tekma v korist blagajne SNZ — je bila ta nedelja zelo živahna po vseh nogometnih igriščih blizu in daleč okrog nas. Zima, ki je pred tedni zagrozila z zgodnjim prihodom, se je spet nekoliko umaknila v višje lege, in nogometaši so seveda izbrabili »konjunkturo« in takoj spet napolnili nogometna igrišča.

Glede zadnjih nogometnih dogodkov drugod smo prav gotovo še precej v zaostanku, toda za danes bomo lahko postregli vsaj z nekaterimi najbolj zanimivimi iz Nemčije.

V koroškem okrožnem razredu, v kateri sta bili vključeni tudi nogometni enajstori iz Kranja in z Jesenic, so zadnjo nedeljo odigrali dve tekmi za točke, v katerih obeh sta bila angažirana nekdanja partnerja ljubljanskih enajstorič. Jeseničani so morali na tekmo v Celovec in so proti moštvu Rapla izgubili z 1 : 4 (0 : 2). Poročila pravijo, da so imeli Celovčani veliko srečo, da se je ta dvoboj končal tako visoko v njihovo korist. Častni gol za jeseniške barve je zabil nesporno najboljši zastopnik jeseniškega nogometa Janeschitz, nekdanje demokril SK Ljubljane. Jeseničani so bili ta dan v Celovcu zastopani kar z dvema moštvoma in je bila njihova druga garnitura bolj sreče v tekmi z mladino Rapida, ki se je končala po obojestransko enakovredni igri zasluzeno z 1 : 1 neodločeno.

Kranjčani so imeli tekmo doma, in sicer proti moštvu Villacher SV. Kljub prednosti domačega igrišča so tudi Kranjčani zapravili obe točki, in sicer po porazu 0 : 2 (0 : 1). Tekma je bila, tako je ugotovlje-

no z objektivne strani, precej na skromni višini in so imeli Kranjčani v obeh polovicih igre mnogo možnosti, da bi bili rezultat zaobrnil sebi v prid. Pri vsem tem so bili v obrambi tako nepazljivi, da so si dali dvakrat potresti mrežo. Po teh dveh nedelj- skih porazih, ki sta že druga zaporedna v jesenskem tekmovalstvu, se gorenjskim nogometašem po prvem startu med novimi tekmi ne obetajo velike lovrike, temveč kaže vse tako, da bodo ostali nekje v spodnjem ali najnižjem delu tabele.

V prvenstvu Ostmarke so bile pretekle nedeljo odigrane tri prvenstvene tekme, ki so se končale s precej nepričakovanimi izidi. FC Wien je zmagal nad Vienno s 4 : 0, Admira pa je s 7 : 0 odpravila precej močno Austrijo skoraj brez vsakega odpora. Kljub temu je Austria zaradi prejšnjih uspehov le obdržala svojo volilno postojanko in si priborila naslov jesenskega prvaka. V tretji tekmi je Sturm iz Gradca zmagal nad Floridsdorfer AC z Dunaja s 3 : 0. V jesenskem delu prvenstva vodi torej Austria, nato pa sledijo: FC Wien, Wacker, Vienna, Rapid, WSC, Admira, FAC, Sturm iz Gradca in Post SG. Zanimivo je, da je moštvo Rapida, ki brani naslov prvaka velike Nemčije, v tem domačem prvenstvu običalo komaj na petem mestu.

Opozorila za izlet v Trst

Zbor nogometnih sodnikov objavlja: Vsi prijavljeni sodniki za izlet v Trst se pozivajo, da se zberejo v nedeljo 7. t. m. ob 6. v avli glavnega kolodvora zaradi nabave vozniških kart. Odhod ob 6.20 (prijod v Trst ob 10), povratek ob 21. Seznam vseh prijavljenih sodnikov je razvoden v kavarni »Evropi«. Vsak udeleženec naj prinese s seboj osebno izkaznico s sliko. Kdor je upravičen do kakršnih koli železniških olajšav, naj prinese izkaznico s seboj. — Tajnik.

tega pratikarskega berila: Stavbenik prikazuje umetno smolo kot industrijo bodočnosti. P. J. T. piše o metuzalemskih pravih zadnjih stoletjih, L. K. o zgodovinskem razvoju podplisa, Josip Strekelj je pisec »Obiskov pri kmetstvistvu koristnih živalih«, dr. P. Br. navaja zanimivosti in posebnost japonske kuhinje, Slavko Kozelj pa prikazuje zgodovino čaja. Ob koncu je še nekaj drobščja, za nameček pa ima čitatelj še nekaj ugank.

Taka je torej letos Vodnikova pratika. Ne dvomimo, da bodo naši ljudje posegali po nji z zanimanjem in s pozornostjo.

Ob 150 letnici Mozartove smrti

Danes poteče sto petdeset let, kar je umrl na Dunaju Wolfgang Amadeus Mozart, eden najprijetnejših skladateljev 18. stoletja, velik, vendar tvorni duh, čigar delo je že zdavnaj stopilo v kulturno dediščino evropskega človeštva.

O Mozartovem geniju in njegovem obsežnem delu so bile napisane debele knjige in še izhajajo nove študije. Vedno je bila veličina takih pojavov, kakor je bil ljubiteljski skladatelj »Čarobne piščali«, »Don Giovanni« in tolikih drugih mojstrov, v tem, da so se zdeli z vidika sieherne dobe po svoje zanimivi. Treba je samo primerjati, kakšno sodbo so imeli o Mozartu romantični in s kakšnimi merili presojajo njegovo osebnost in delo današnji proučevalci. Dejansko se ni v njegovem delu nič spremenilo, spreminja se samo dovtetenost in sprejemljivost zanj in z njimi spreminjamo se odpirajo novi pogledi in naslajajo novi problemi, ki s prejšnjega stališča niso bili vidni.

O samem Mozartovem delu veljajo še danes besede Franza Liszta, ki je sodbe

Diffida

L'ISTITUTO »EMONA« S. A. — Istituto Agricolo Immobiliare di Lubiana, che ha comperato tutte le proprietà agricole e forestali degli alligati tedeschi emigranti da questa Provincia, compreso il bestiame, le macchine e i prodotti del fondo (legna da ardere, fieno, granoturco, patate, ecc.) diffida chiunque dall'acquistare detto bestiame e prodotti presso gli alligati emigranti, che hanno assunto impegno di non venderli tedeschamente. — Per eventuali acquisti, rivolgersi invece all'Istituto »EMONA« in Kočevje.

Svarilo

DRUŽBA »EMONA« S. A. Istituto Agricolo Immobiliare v Ljubljani, ki je kupila od nemških izseljencev Ljubljanske pokrajine vso poljsko in gozdno lastnino, vključno živino, poljedelske stroje in pridelke (drva za kurjavo, seno, koruzo, krompir itd.), svari vsakogar pred nakupom omenjenih živine in pridelkov od izseljencev, ker so se isti obvezali, da ne bodo neposredno sami prodajali. — Za morebitne nakupe obrnite se na družbo »EMONA« S. A. v Kočevju.

Kronika

* 20 držav v skupni borbi zoper jetiko. Te dni je bilo v Berlinu mednarodno zborovanje za borbo zoper tuberkulozo. Predsedoval je vodja nemškega državnega protituberkuloznega odbora dr. Walter v navzočnosti nemškega državnega zdravstvenega ministra dr. Contija. Listi pravijo, da je zborovanje prineslo izreden napredek v skupni borbi narodov proti zavratni morilki. Ustanovljena je bila mednarodna družba za pobijanje jetike. Družba bo vodila borbo na vseh področjih. Njeni stalni sedež je v Berlinu, kjer bo tudi vse pripravljeno za bodoče mednarodne protituberkulozne kongrese. Za predsednika je bil soglasno izvoljen zaslužni vodja italijanske fašistične protituberkulozne lige prof. dr. Paolucci. Poslevočedi podpredsednik pa je dr. Walter. Na zborovanju je bilo zastopanih 22 držav, katerih večina je takoj pristopila k novi zvezi, ostale države pa so izrekle popolno pripravljenost za sodelovanje in se bodo udeležile čim pristanje na to zadevne organizacije v domovini.

* Smrt generala. V noči na sredo je v Rimu umrl general Antonio Zoppi. Pokojnik je kot vojak in kot državljani užival splošno spoštovanje.

* Nov grob. V Novem mestu je neizprosno uroda nepričakovano ugrabila v najlepši življenjski dobi hčerko edinko gđ. cand. ing. arh. Elzo Pavličev. Pokopali jo bodo v petek ob 16. na šmihelskem pokopališču. Pokojnik bo ohranil lep spomin, hudo prizadetemu svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

V ponedeljek je že prepozno, kajti lahko se zanesete, da bo
Revija plesne glasbe
v nedeljo. — Predprodaja Herzmansky.

* Za knjižnico bolnikom na kirurški kliniki v Ljubljani so številne ljubljanske knjižarne in tudi zasebniki darovali lepo število knjig in časopisov. Svojo pozornost so tej važni kulturni ustanovi doslej izkazali: Akademski založba, Bibliofilska založba (g. akad. slikar Miha Maleš) pod Turnom 5, Družinski tednik, Finančni svetnik g. Gabrijelečič Niko, Kleinmayer & Bamberg, »Hranci« (lastnik g. Anton Jančič), Kulturni oddelki mestne občine ljubljanske, Ljudska knjižarna, Mladinska založba, Modra ptica, Mohorjeva knjižarna, Pisatelj in novinar Mrzel Ludvik, Uprava »Našega ročca«, Nova založba, Sadržajski zavod (Uprava knjižice), Slovenska matica, L. Schwentner, Tiskovna druga, Turistični odbor mestne občine ljubljanske, direktor pošte g. dr. Tavzes Janjo, knjižarnar Anton Turk, naslednik, Učiteljska knjižarna (Mladinska matica), uprava »Vrtca«, uprava »Žena in dom«, življenje in svet (upravnštvo »Jutra«). — Vsem plemenitim darovalcem se v imenu bolnikov lepo zahvaljuje predstojništvo kirurške klinike v Ljubljani.

* Izobljajanje potniškega prometa. Pristojne oblasti so kljub težkim razmeram v veliki meri omogočile in zboljšale osebni promet. Omenjamo ugodno spremembo voznega reda na Dolenjskem z delitvijo vlakov proti Novemu mestu in Kočevju ter popravilo borovniškega vialduka v izredno kratkem času, kar je šele omogočilo reden železniški promet s Trstom in direktno odpravo potnikov, prtljage in ekspresnega blaga z vsemi postajami Italije. Meseca septembra se je uredila tako direktna odprava tudi med Ljubljansko pokrajino in Hrvat-

glasbene občudovalca strnil v naslednje zgodene, a dovolj tehtne stavke: »Mozartova neskončno velika zasluga za glasbeno umetnost — zasluga, ki presega vse ostale! — leži v dejstvu, da jo je presadil trdno v sredo socialnega življenja, da bi v njem kot element duhovne izobrazbe odmah izpolnjevala prepad, ki je ločil učeno glasbo od navne. Njegova zasluga je v notranji pretopitvi in spojitvi melodije, tega naravnega daru genskega ljudskega duha, s harmonijo, ter v stoletnem trudu naših mojstrov siavno zgrajene znatnosti.«

Delo, ki ga je izvršil Mozart v glasbi, so opravili drugi na ostalih področjih kulturnega življenja. Proces presajanja umetnosti v socialno življenje, prehoda iz salonov na ulice in trge, iz aristokratskih slojev v ljudstvo, se je zmagovito nadaljeval še dolgo po Mozartovi smrti in se nadaljuje z vzgonom novih množic tudi tesno v naših dneh. Ni čuda, da je prav Mozart olajšal s svojim izrednim genijem spojenost učenega in navnega elementa v glasbi, ki jo omenja Liszt. Dve leti pred njegovo smrtjo se je evropska zgodovina začela sukati v novo smer in njegova glasba je bila kakor jutrnja pesem nastajajoče dobe, ki je navdahnila tudi Beethona in tolike druge mojstre. Naivni element, ki so ga imele v sebi ljudske množice, stopajoče kot prebujeni narodi in z zavestjo samega sebe prežete socialne plasti v aktivno zgodovinsko življenje, je s svojo pristnostjo in življenjsko plodovitostjo rušili vse, kar je bilo trilega. Odpravljaj je kakor močnejši tok vsa izumetničenost in že nepredno aristokratsko in v narodnih premovala zakoreninjeno svetovljansko kulturo. Mozart je dojel svojo nalogo predhodnika nove dobe bolj in-

ske ter s področjem Splita in Šibenika. Zlasti se lahko izdajajo med Ljubljano in postajami Hrvatske vključno Split in Šibenik direktne enosmerne vozne karte, ki imajo desetredno veljavnost do 200 km razdalje in enomesečno za razdaljo preko 200 km. Posebno važna pa je možnost izdajanja povratnih voznih kart z veljavnostjo 4 mesecev s 50% popustom za hrvatski del vožnje. Gotovo se bodo vsi potniki, ki potujejo na Hrvatsko, zlasti v oddaljene kraje, kakor Sarajevo, Osijek in Zemun, če se bodo vrnili najkasneje v 4 mesecih, radi posluževali teh povratnih kart s polovično ceno na hrvatskih železnih. Posebna ugodnost teh povratnih kart je tudi v tem, da se vožnja lahko prekine neomejeno in brez vsake formalnosti.

* Pozdrav velenjskih rudarjev iz Bosne. Velenjski rudarji se pridružujejo pozdravom vsem tovarišem in znancom: rudnik Ljubija: Bizovičar Ivan, Trjavac Srećko, Smole Franc, Prelovec Lemi; rudnik Vares: Sinkovec Cirila; rudnik Mostar: Mervic Igor in Pirc z družinami. Srečno!

* Enotne cene bencina in petroleja za kmečko uporabo. Ministrstvo korporacij je odredilo, da velja od 16. t. m. v provalji bencina in petroleja za kmečko uporabo enotne cene 205,30 lir za stot brez pribitka.

IZ LJUBLJANE

Večer v Veselem teatru

Podkrajškov Vesele teater je v sredo zvečer napolnil dvorano s premiero enajstega programa. Kakor vedno, je bilo tudi to pot mnogo dobre volje in veselega duha na odru in med občinstvom v dvorani.

Novi program obsega najprej enodejansko »Gluhi zeti«. V tej burki, ki prikazuje smešne zapletitve zaradi resnične, zvičajne in ozdravljene gluhosti, nastopajo ga. Verdonikova in g. Kovič, Verdonik in Potušek. V drugi točki je g. Cebokli paradijal pogrebno godbo in vdovo ob grobu; seveda je stvar okusa, če kdo išče komike in naslade v takih resnicah iz človeškega življenja. Slika »Deseti brat in desetnica« z gđ. Kovčevno in g. Jarcem je uspešna ožena epizoda v Veselem teatru. G. Pavle Kovič, čigar nespornost in velike komične sposobnosti so si pridobile po tako številnih nastopih kot Ribničan Urban in je med ponujanjem svoje suhe robe zaokrožil markisator zabeljen in slano. V paradijalni plešovski barskih plešale se je preizkusil g. Božo Podkrajšek. Moderna revija, v kateri nastopata g. Podkrajšek kot konferensier in ga Simčičeva, prikazuje, kako se dajo iz zelenjave in povrtnine, pa tudi iz časnškega papirja narediti »okusni« ženski klobučki, ki se potem s pridom uporabljajo za druge koristne namene, kar bi bila vsakako »aktualna« tema. Ob koncu programa spozna občinstvo še paradijo opernega motiva »Rinaldo Rinaldini«, v katerem se med strešnimi tolovaji razvija ljubzenska zgodba tolovajev hčere in slikarja, ki je zašel v razbojniški brlog. Stvarca se seveda konča kar najbolj tragično: tako da vsi obleže »mrtvice«, in operna resnost se skozi vse dejanje lomi ob komiki situacij in razpleta.

Tudi pri tem programu je udeležen g. Vlado Skrbineš kot režiser, ga Boža Sim-

čičeva pa je oskrbela inscenacijo. Adamčev orkester prispeva tudi zdaj svoj že skoraj neizogibni delež.

u— Londonska megla. Včeraj zjutraj je legla na mesto in okolico megla. Bila je tako gosta, da bi jo lahko rezali. Promet se je zaradi nje vršil mnogo počasneje in bolj oprežno. Tramvaji in druga motorna vozila so obratovala s prižganimi lučmi. Mnogokje pa se je za čas promet ustavil. Zagate pa so bile kmalu brez nezgod olajšane. Tudi tramvaj se je na odprti progi večkrat znašel pred drugim tramvajem in se je moral vrniti ali pa so potniki zamenjali vozove. Megla ni bila povsod enako gosta. Ponekod je bila prav redka, par korakov dalje pa je se dvigala kakor siva stena. Pozno dopoldne je sonce razglašalo meglo, ki se mu je vztrajno upirala.

u— Blagajna pošte Ljubljana I. bo poslovala od 4. decembra t. l. dalje za stranke od 9. do 13. in od 15. do 17. ure.

u— Nesreče. Tiskarski stroj je zgrabil 34letno delavko v Ljudski tiskarni Jožico Lovrinčev in ji poškodoval prste desnice. Pri prelaganju tramovja je padel tram na hrbet 26letnemu posestnikovu sinu Alojziju Prkovicu iz Zadvora in mu nalomil hrbtenico. S prsti je prišla približno stroja 27letna delavka v tovarni »Saturnus« Stana Nussdorferjeva. Ima močno ranjeno desnico. Deska je padla na nogo 32letnemu hlapcu Maksu Grešarju iz šiške in mu jo najbrže zlomila. V domači kuhinji je padla in si zlomila levoico 54letna Jožefa Brecljnikova iz Ljubljane. Z voza je padla in si zlomila desnico 43letna posestnikova žena Ana Prkova iz Zadvora. Prezgodbe je stopila s tramvajem 65letna Ana Snubčeva. Ni mogla obdržati ravnotežja in si je pri padcu zlomila levo nogo. Na oklah se je pri delu precej hudo raut univerzitetni služitelj Franc Preša iz Ljubljane. Porušenci se zdravijo v Ljubljanski bolnišnici.

u— Namesto venca na grob in v počastitev spomina umrlega gostilničarja in tovarnarja Andreja Podboja v Ribnici je poklonil g. Hočevar Franc, bivši gostilničar »Pri Figovcu« v Ljubljani, socialni sekciji Rdečega križa v Ljubljani 500 Lir. Iskrena mu hvala!

u— Za mestne reveže je podaril lekarnar g. G. Bakarčič s Sv. Jakoba trga 250 lir v počastitev svojega pokojnega prijatelja g. Viktorja Medena. Mestno poglavarstvo izreka darovalcu najtoplejšo zahvalo.

u— V počastitev spomina g. Viktorja Medena daruje gospa Vera Papež, vdova po predsedniku deželnega sodišča, za gluhonemec decu 100 lir.

u— Svojem odjemalcem naznanjam, da bom v soboto 6. t. m. prodal meso od 6. do 8. ure v mesnici na domu v Bohoričevi ulici, od 8. ure naprej pa na stojnici v šolskem drevoredu. — Ivo Zan, mesar. (—)

u— Miklavžev nastop za mladino v meščanski šoli na Viču bo danes, v petek, ob 17. uri. Želje in darila se sprejemajo istotam. SK Vič. (—)

u— Jabolka so zopet dospela, kg 3,40 in 2 Lir. Fr. Kham, Kongresni trg 8. (—)

u— Za spravljanje snega vabi mestno cestno nadzorstvo vse delavce, naj se javijo v njegovi pisarni v pritličju na Vrazovem trgu 4 med uradnimi urami od 9. do 15. ure. Tam bodo dobili posebne nakaznice, s katerimi naj se javijo, kadar bo zapadel sneg, na delo, ki se bo pričelo vedno ob 6. zjutraj.

Iz Goriške pokrajine

Spremembe v trgovskem registru Goriške pokrajine. V oktobru so se nanovo vpisale tvrdke Josip Pentek v Gorici, St. Peter 113, trgovina z drvi in premogom; Ivan Zoržut v Gorici, Ločnik, ulica Triglavianca 1, ambulanta prodajalna sadja in zelenjave v Gorici, Tržaški, Videmski, Reški in Puljski pokrajini; Ivan Novak v Idriji, žaga in trgovina z lesom; Rozalija Antič v Gorici, trg I. Balba 12, gostilna; Vanda Pečenko v Ribenberku; Franc Bolta v Grgarju, trgovina z drvi in gradbenim lesom; Josip Možina v Gorici, pokriti trg, prodajalna sadja in zelenjave; Maks Rudolf v Colu, trgovina s premogom in drvi na debelo; Franc Lužnik v Tolminu, kovač; Andrej Beltram v Gorici, Izvozni trg 10, trgovina s sadjem in zelenjavo na debelo; Marjo Perko v Gorici, cesta Montessato 261, mizar; Teofil Ivančič, Renče, trgovina z živilni. — Tvrdka Severina Pavlin v Gorici, ulica Lunga 65, prodajalna živil, je začasnó prenehala posloovati; Alojzij Golja v Tolminu, gostilna in mlin, je opustil gostilno; Alojzij Černe v Grgarju, kovač, je otvoril trgovino z gradbenim lesom.

no. Tudi imenovanje za cesarskega komornega skladatelja ga ni moglo materialno znatneje dvigniti. In ko je umrl 5. decembra leta 1791, so skladatelja skoraj dvajsetih opernih del in nešteti drugih kompozicij pokopali v skupnem grobu z brezimnimi, brezličnimi siromaki in propadlimi eksistencami velikega cesarskega mesta. Ta smrt in ta pot v skupni grob zares označuje usodo skladatelja v družbi, ki ni mogla doleteti veličine njegove stvarjalnega genija in je lahko kmalu nanj pozabila. Toda dolgo ni mogel biti pozabljen, zakaj prišli so novi ljudje z novimi pogledi; nastopila je romantika in se spomnila čarobnega umetniškega melodij. Poslej živi Mozart v soncu slave.

Ob 150 letnici samotne in žalostne smrti enega najljubeznivejših in najvedrejših muzikov sveta moramo spet misliti na večno borbo talenta in genija zoper svojo preprečo človeške družbe, zoper gore predsodkov, ograje neumnosti in omejenega fanatizma, ki tolikokrat ovirajo sproščen vzlet človeške stvarjalnega duha, ne da bi moglo uničiti njegovo visoko poslanstvo v sivi, brezlični življenjski povprečnosti. In umetnik te vrste, kakor je bil W. A. Mozart, se nam zdi podoben herojem, mučenecem in svetnikom, ki žrtvujejo sebe, da bi zadostili volji narave, katera skuša s genijem in z žrtvami odpirati sebi in človeku nove možnosti in duhovno premagati moč lastne materije.

Kipar Hinko Smrekar

Nova ljubljanska senzacija: Smrekar je šel med kiparje! Odzval sem se nekega dne njegovemu vabilu in našel sem ga seveda v ateljeu, obkroženega od najrazličnejših začeti in izgotovljenih risb in slik — ter kipcev lastnega izdelka.

in drvi. — Prenehale so posloovati naslednje tvrdke: Angela Kariž v Vipavi, ambulanta trgovina s sadjem in zelenjavo; Anton Ličen v Ribenberku, čevljarstvo ter prodajalna usnja in čevljskih potrebščin; Ema Stopar, Sv. Križ pri Ajdovščini, ambulanta prodajalna jajc, masla in perutnine; Stanislav Tavčar v Komnu, krojač; Albina Zora Jazbec v Komnu, šivilja; Kristina Mavrič, poročena Simčič, Martin-Kojsko ambulanta prodajalna sadja in zelenjave; Josipina Komič, poročena Skok, Martin-Kojsko, ambulanta prodajalna sadja in zelenjave; Ivana Pahor v Renčah, trgovina z žitom in moko; Marija Čadež poročena Korenjak, Martin-Kojsko, ambulanta prodajalna sadja in zelenjave; Ana Križnič poročena Kralj v Kanalu, prodajalna živil in vina v steklenicah; Alojz Culot v Gorici, Ločnik 117, mlin; Franc Tomadin v Gradiski, električne instalacije; Marcela Jurč poročena Simčič, Martin-Kojsko, ambulanta prodajalna sadja; Olga Pintar poročena Bizjak, Martin-Kojsko, ambulanta prodajalna sadja in zelenjave; Josip Debenjak, Martin-Kojsko, ambulanta prodajalna sadja in zelenjave; Leopold Repič v Ajdovščini, prodajalna mlečnih izdelkov.

Številni družini, ki prejmeta Ducejevo božično nagrado. Pred božičnim praznikom se viši v Rimu vsako leto posebna

Nova določila hrvatskega uradniškega zakona

Namesto dosedanjih 10 bo odslej 12 uradniških razredov, za poduradnike in služitelje pa ostane dosedanja razvrstitev

Zagreb, 4. decembra. »Narodne novine« z dne 29. novembra objavljajo odlok o razvrstitvi, prejemkih in pokojninah državnih uslužbenecv. Predpisi te zakonske odredbe veljajo samo za uslužbence, na katere se nanaša zakon o uradnikih iz leta 1931.

Državni uslužbenec se odslej dele na uradnike, uradniške pripravnike, poduradnike in služitelje. Uradniki so razvrščeni v dvanajst razredov, poduradniki v tri, služitelji pa v dva. Uradniški pripravniki so izven razreda. V prvem razredu je predsednik vlade, v drugem podpredsednik vlade in ministri, v tretjem glavni tajnik predsedništva vlade, državni tajniki, poslani prve vrste in ravnatelji ravnateljstev za javni red in varnost.

Iz dosedanjih 10. do 10. položajne skupine so razvrščeni uradniki v naslednje razrede: položajna skupina II/1, II/2, poslužni druge vrste, veliki župani, načelniki predstava vlade in vseh ministrstev, ravnatelji državnih ravnateljstev in namestnik ravnatelja ravnateljstev za javni red in varnost spadajo v 4. uradniški razred. Položajna skupina III/1, III/2, načelniki predstava vlade in vseh ministrstev spadajo v 5. razred. Položajna skupina IV/1 in IV/2 spada v 6. uradniški razred. Položajna skupina V v 7. razred, položajna skupina VI v 8., položajna skupina VII v 9., položajna skupina VIII v 10., položajna skupina IX v 11. in položajna skupina X v 12. uradniški razred. Uradniki II., III. in IV. položajne skupine so razdeljeni v posebne plačilne stopnje: II/1 v 4. uradniški razred 2. plačilne stopnje, II/2 v 4. uradniški razred 1. plačilne stopnje, III/1 v 5. razred 2. plačilne stopnje, III/2 v 5. razred 1. plačilne stopnje. Uradniki IV/1 so uvrščeni v 6. razred 2. plačilne stopnje, uradniki IV/2 v 6. razred 1. plačilne stopnje.

Fakultetsko izobraženi uradniki so razvrščeni v skupine od 10. do 3. uradniškega razreda. Uradniki s popolno srednješolsko izobrazbo od 11. do 7., oni z nepopolno srednješolsko izobrazbo od 12. do 10. uradniškega razreda. Uradniki s popolno srednješolsko izobrazbo, za katere se zahtevajo posebni višji strokovni državni tečajji z izpiti, so lahko uvrščeni tudi v 6. razred. Dosedanje 3 skupine zvančnikov so uvrščene kot poduradniki v te razrede: prva skupina v prvi razred, druga v drugi, in tretja v tretji razred. Prav tako so služitelji dosedanjih dveh skupin uvrščeni v pripadajočo skupino.

Uradniki prejemajo naslednje mesečne plače: V 1. razredu 20.000 kun, v 2. 15.000 kun, v 3. 12.000; uradniki 4. razreda 1. plačilne stopnje 6800, 2. stopnje 7.800, 3. stopnje pa 8.800; uradniki v 5. razredu 1. plačilne stopnje 5300, 2. stopnje 5900 in 3. stopnje 6400 kun. V 6. razredu so plače v 1. stopnji 4400, v 2. stopnji 4700 in v 3. stopnji 5000 kun. V 7. uradniškem razredu 1. stopnje znaša plača 3800, v 2. stopnji 4000 in v 3. stopnji 4200. V 8. razredu 1. stopnje 3000, 2. stopnje 3400 in v 3. stopnji 3600. V 9. razredu 1. stopnje 2800, 2. stopnje 2900 in 3. stopnje 3000. V 10. razredu 1. stopnje 2500, 2. stopnje 2600 in 3. stopnje 2700 kun. V 11. razredu 1. stopnje

alovestost, na kateri se Duce pokloni materi in otroku na ta način. Da razdeli nagrade najplovitejšim materam iz vseh pokrajin Kraljevine. Iz Goriške pokrajine pojeta letos v Rim zakonska para krojač Josip Novak in njegova žena Ivana rojena Petkovič iz Idrije ter mlinar Ivan škodnik in njegova žena Katarina rojena Dugarjeva s Kanala. Novakova in škodnikova družina sta vzgojili po osem otrok, ki so vsi po vrsti vzglednim staršem v največje veselje. Pri Novakovih, kjer imajo tri sinove in pet hčera, je najstarejšemu Ivanu 14, najmlajšemu Ložetu pa nekaj nad leto dni, pri škodnikih, kjer imajo prav tako tri sinove in pet hčera, pa je najstarejši Mariji 15, najmlajši Ivanki pa 3 leta.

Za božič poldnevno v Ljubljano. Potniška pisarna Appiani priredi za božične praznike izlet iz Gorice v Ljubljano. Prijave se sprejemajo do 15. decembra.

Za naše živinorejce. Čeprav je vojna med Italijo in Jugoslavijo trajala komaj nekaj dni, se živinorejci v obsejnim pasu pretrpeli znatno škodo. Živinorejci oddelke pokrajinskega kmetijskega konzorcija v Gorici zdaj zbira naročila na živino med kmetovalci, ki so zaradi vojne izgubili kaj svoje govede. Oškodovanci naj se prijavijo pri lokalnih oddelkih konzorcija v Tolminu in Idriji. Kakor pišejo listi, bo oblast poskrbela za znosno ceno živine.

2300 in 2. stopnje 2400. V 12. razredu 1. stopnje 2110 in 2. stopnje 2200 kun. Pripravniki s fakultetno izobrazbo prejemajo mesečno 2450 kun, s popolno srednješolsko izobrazbo 2150, z nepopolno srednješolsko izobrazbo 1950 kun. Poduradniki prejemajo v 1. razredu 1. stopnje 1900, 2. stopnje 2000 in 3. stopnje 2100. V 2. razredu 1. stopnje 1700, 2. stopnje 1800 in 3. stopnje 1900. V 3. razredu 1. stopnje 1500, 2. stopnje 1500 in 3. stopnje 1700 kun. Služitelji prejemajo naslednje mesečne prejemke: V 1. razredu 1. stopnje 1550, 2. stopnje 1560, in 3. stopnje 1700. Pravico na višjo plačilno stopnjo dosežejo uradniki s fakultetno izobrazbo v 4. 5. in 6. uradniškem razredu po 4 letih, v 7., 8., 9. in 10. razredu pa po 3 letih službe v nižjem plačilnem razredu. Uradniki s popolno srednješolsko izobrazbo dobe pravico na višjo plačilno stopnjo po 4 letih službe v nižjem plačilnem razredu. Uradniki z nepopolno srednješolsko izobrazbo poduradniki in služitelji pa imajo pravico na višjo plačilno stopnjo po 5 letih službe v nižji stopnji.

Uradniki od 4. do 12. uradniškega razreda, uradniški pripravniki, poduradniki in služitelji v Zagrebu, Sarajevu in Dubrovniku prejemajo naslednjo stanarino: v 4. in 5. razredu 1000 kun, v 6., 7., 8. in 9. razredu 800, v 10., 11. in 12. razredu 700. uradniški pripravniki 700, poduradniki 600 in služitelji 500 kun mesečno. Stanarina za uslužbence v kraji sedeža župe znaša 80 odstotkov, za druge kraje pa 60 odstotkov stanarine, ki je določena za Zagreb, Sarajevo in Dubrovnik. Neženjeni državni uradniki vdovci brez otrok ali oženjeni, ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu z ženo, neporočene uradnice, vdove brez otrok ali poročene ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu z možem, prejemajo 50 odstotkov stanarine. Uslužbenec ki ima stanovanje v naravi, ne pritiče stanarina, onim pa, ki imajo stanovanje za pogojno odškodnino, pripada na račun stanarine znesek, ki ga plačujejo za najemnine, toda ne sme biti večji od predvidenega v tej zakonski odredbi. Poročene žene, državne uslužbenke, ki živijo v skupnem gospodinjstvu s sorodniki, nimajo pravice do stanarine. Plačo začne prejemati državni uslužbenec prvi dan v mesecu po nastopu službe.

Državni uslužbenec razen onih v 1., 2. in 3. uradniškem razredu, prejmejo plačilo 500 kun za ženo, ako žive v skupnem gospodinjstvu. Tudi za vsakega otroka do izpolnjenega 14. leta dobe po 300 kun mesečno. Za otroke, ki obiskujejo srednjo ali njej enako šolo, pripada doplačilo 400 kun mesečno, toda najdelj do izpolnjenega 20. leta starosti. Za otroke ki obiskujejo visoke šole, pa pripada doplačilo 500 kun mesečno do končnega šolanja, oziroma najdalj do 25. leta starosti.

Za imenovanje za državnega uradnika je treba prebiti 3letno pripravniško službo in položiti državni izpit. Poglavniki lahko pomakne posamezne uradnike v višjo plačilno stopnjo ne glede na določbe tega zakona. Odločbe o službenih odnosih, imenovanjih in napredovanjih se izdajajo za uradnike od 6. razreda navzgor z odredbo poglavnika, za ostale uradnike in pripravnike pa z ministrovo naredbo.

— Ta je pa dobra, sem dejal, kaj te je pa zopet vsčipnilo, da si začel delati konkurenco našemu kiparskemu cehu, ki je itak dovolj številčen?

Na hitro me je prepričal, da njegovi plastični izdelki ne morejo držati po konkurenci. Saj so to, kar so vedno bile njegove slike, risbe, ilustracije, karikature, satire, pravilice. Podane so pač v treh dimenzijah in so vrhu tega kolobarane, kakor Smrekar rad z barvami poživlja svoje mojstrske perne.

Smrekar v teh kipcih ne išče visoko umetniških ali tehniških fines, niti stilnih ali močnih apartnosti, pač pa se igra z modeliranjem človeških in živalskih likov, ki jih njegovi možgani hranijo v sebi z vsemi potrebnimi podrobnostmi. Že od nekdanj je Smrekar bilo lahko podajati zamisljene figure v kateremkoli položaju brez uporabe modela. Ta dva predstava mu omogoča, da mu prsti tudi iz ilovice gnetejo življenjske like, čeprav je čakal skoraj šest desetletij, da se je tega domislil!

Kot kuriozita bodo ti kipci gotovo našli hvaloslovo publiko in priznati bo treba, da obsegajo veliko, četudi svojevrstno znanje, ki je pač — Smrekarjevo.

Tu vidimo n. pr. Martina Krpana, samozvestnega notranjskega hrusta s kijem, sekiro in širokim klobukom, ki ga z vsem naporom prenaša žilava kobila; tam stoji kip dečka in deklice s kužkom, ki ju verjemo opazuje, ko spuščata mehurčke v zrak. Dekle, ki si barva ustne pred zrcalom in Magdalena s knjigo in lobanjo predstavljata dvojce nasprotij ženske pošte. Pravilni motiv je Jurček z obrazom priči-kavčka in na njegovem klobuku sedečim tičkom. Tu sem bi uvrstil tudi nekakšno

kranjsko madono, dobrotno mlado mamico v gorenjski noši, z detetom in vsakovrstnimi živalmi od volka do zlate mniče okoli sebe, ki so vse deležne njene do-brote.

In tako gre dalje. Konča se ta vrsta s štirimi portreti: Cankarjem, Iv. Hribarjem, Groharjem in Jakopičem. Seveda, vsak izmed njih še posebej pove gledalcu, s čim se njegove misli ukvarjajo.

Vsega pa ne bom povedal, saj bo Smrekar te svoje plastične igračke gotovo pokazal javnosti. Pred božičem bo pravi čas za to...

Vsi kipci so žgani ter delno polikromirani, delno opremljeni z oštekljenimi. Ni mi žal, da sem se zaradi njih podal na dolgo potovanje do Aleševčeve ulice 38. —nt—

ZAPISKI

Giacomo Leopardi. Pisatelj Michele Saponaro je izdal v posebni knjigi življenjepisno študijo o velikem italijanskem pesniku Leopardiju, čigar mučno življenje in genialno delo neugnano mikata raziskovalce in komentatorje. O recanatsem samotarju, poetu in mislecu so pisali obsežno nekatere najkompetentnejši slovstveni kritiki in teoretiki, tako De Sanctis, pesnik Carducci, De Roberto, Tonelli, Cesareo, Thovez, Flora, Farinelli, Manlio Dazzi, zato je bila Saponarova naloga tem težja in odgovornejša. Saponaro je v tej vrsti literarno-kritične in življenjepisne sinteze pokazal odlične sposobnosti že s prejšnjimi študijami o Foscolu in o Carducciju. O njegovem prispevku k literaturi o Leopardiju sodi Giuseppe Villaroel v »Il Popolo d'Italia«, da po konstruktivno-prihloški plati, ki je prav pri proučevanju tako zamotanega duha, kakor je bil Leopardi, zelo važna, prekaša dosedanje polikuse,

Z Gorenjskega

Tudi kmetstvo prebivalstvo mora voditi, da mu privlači letalce. Nemški listi pravijo: Pri vseh dosegljivih sovražnikih poletih na nemško državno ozemlje je bilo ugotovljeno, da so bombe padle tja, kjer je sovražnik opazil svetlobo. Bombe zatone na padajočo samo na mesta. Zavoljo dobre obrambe sovražnik pogosto ni utegne odvrniti bombe na mesta, narkar se reši svojega bombnega bremena neizbrisno tam, kjer vidi svetlobo in kjer služi človeška bivališča. To dejstvo nalaga tudi podeželskemu prebivalstvu obveznost, da skrbno za temnjujejo stanovanja in hleve in tako samo varuje sebe in premoženje pred posledicami rušilnih in zažigalnih bomb. Zlasti mora kmetstvo prebivalstvo skrbno zatamnjevati hleve, kajti zdaj se hlevska dela prične že zgodaj pred dnem in se zvečer končajo v trdi temi. Zelo umestno je zatamnjevati hleve s polknicami na oknih in to na vnanji strani. Majhna okencica se daje zatamnjevati tudi s kartonci. Hlevi, ki imajo več oken, naj se zatamnijo s pletenimi slamnatimi zavesami, ki obenem pri hudem mrazu varujejo toploto. Navadni papir za zatamnjevanje ni priporočljiv po hlevih, ker ga vlažni zrak p. moči in se papir skrotovi. Poleg skrbne zatamnjevanja morajo kmetije imeti pripravljene pesek za gašenje, čebre, ročne brizgalne in zadostno množico vode.

Kočuha je prijazna vas v Rožu, v občini Vesca, v borovelskem okraju. V teku zadnjih desetletij se je življenje v njej popolnoma spremenilo. To ni več čista kmečka vas, marveč prebivajo v njej izdelovalci lesene posode. Samo dva ali trije gospodari so izključno se kmetovalci, v vseh ostalih 25 hišah in hišicah — izvenšči dve gostilni in tri trgovine — pa so na delu posodari. Izdelujejo kotlice, čebriče, škafe, sodčke in podobno posodo. Vsak četrtek jo pripeljejo na celovški sejem, kjer živahno pripomorejo k pestrosti sejmskega vrveža. So pa tudi odlični čebelarji. Nekateri sinovi so daleč gori v Narviku, Na Kreti ali pa na vzhodni fronti.

Iz Mežske doline. V Prevaljah so se dni razdelili 400 letnik izkaznice Koroške ljudske zveze. Obenem je bila sklicana prevaljska mladina k sestanku. V domu urada za socialno skrbstvo pa je ženska skupina priredila razstavo zavojčkov, namenjanih vojakom po različnih zdravilnih. — Tudi v Črni je bilo sklicano zborovanje na katerem so razdelili 20 novim članom Koroške ljudske zveze izkaznice in znake. Pesmi je prepeval ženski zbor.

Splošen popis in štetje živine v vsej Nemčiji je bil včeraj, 3. decembra. Števci so morali sami pregledati vse hleve in prešteli kar so našli živga. Naknadno se bodo izvršili preizkušni pregledi in če je kdo kaj zakril, bo po zakonu o štetju živine iz leta 1938. strogo kaznovan.

Neve carinske postaje. V carinskem prometu med Nemčijo in Italijo so naslednje izpremembe: namesto v Črnučah je zdaj carinska postaja v Trzinu. V prometu s Hrvaško sta odslej nemški carinarnici na Dobovi in pri Sv. Roku ob Sotli. V prometu z Madžarsko pa je nova nemška carinarnica v Središču.

Iz Novega mesta

n— Večer humorja. Pod okriljem novo-meškega okrajnega odbora Rdečega križa je bil v torek v Prosvetnem domu pester večer »Za vsakogar nekaj«, na katerem so sodelovali Danilo, režiser Josip Povh, koncertna pevka Francka Hercova in pianistka Breskvarjeva. Obisk je bil kar zadovoljiv, vendar se je večina obiskovalcev vračala močno razočarana s te mnogo obetajoče prireditve. Na sporedu so bile lahke arije, pesmi, humoristični prizori in popevke ter igrice »Zalujoči potniki«. Izmed vseh sodelujočih je občinstvu edino ugajala Francka Hercova, ki je s svojim priklupnim glasom prav pristržno zapela nekoliko lažjih arij in pesmi. Vsi ostali pa so popolnoma razočarali in bi posebno marsikateri prizori iz predvojnih časov lahko odpadli. Istotako niso mogli vzgati stari dunajski dovijci v popačenem slovensko-nemškem jeziku in si občinstvo takih predvajanj ne želi več. Vsekakor pa bi bilo umestno, da se tudi ljubljanski »Veseli teater« spomni že enkrat dolenjske metropole in ji postreže z res svežim domačim humorjem.

n— Zdravstvena avtokolona v Smihelu. Pretekli teden je že drugi prispevala v največjo podeželsko občino ljubljanske pokrajine zdravstvena avtokolona pod vodstvom g. dr. Alda Duceja. Zdravstveno avtokolono je sprejelo številno občinstvo, šolska mladina z učiteljskim zborom in občinski odborniki z županom na čelu. ki je v imenu občine pozdravil predstavnike zdravstva. Avtokolona je delovala v občini skupno 6 dni in je vse dneve vladalo med občani ogromno zanimanje za njena človekoljubna prizadevanja. V tem času je bilo v občini skupno izvršenih 8899 zdravniških pregledov, kar predstavlja doslej največje

število pregledov v eni sami občini. To veliko število pregledov bo za nadaljnje zdravstveno stanje v občini največje važnosti. Najslabše zdravstveno stanje so ugotovili ti pregledi v šolskem okolju šole Dolž, kjer ima večina otrok in odraslih povprečno pljučnih žlez, več otrok pa je slabokrvnih in golšavih. Vse te nedostatke povzroča v teh krajih pomanjkanje dobre pitne vode, vlažna in tesna stanovanja in pomanjkanje dovoljne hrane in obleke. Zaradi tega bodo s pomočjo oblastev podvzeti vsi potrebni ukrepi, da se ti zdravju škodljivi vzroki čimprej odstranijo. Zdravstveni avtokoloni je pri delu pridno pomagalo domače učiteljstvo. Za to veliko zdravstveno delo in skrb se vsi občani najiskrenejše zahvaljujejo kraljevi vladi, generalnemu direktorju za ljudsko zdravje Eksc. Petragraniju, direktorju avtokolone cav. dr. Duceju in vsem gg. zdravnikom in sestram, ki so ves teden tako požrtvovalno sodelovali pri teh pregledih.

n— Miklavžev sejem. V torek je bil v Novem mestu tradicionalni Miklavžev sejem, ki je znan kot eden največjih dolenjskih sejmov. Letos je bil mnogo slabše obiskan, kakor so bili običajni Miklavževi sejmi, kljub temu pa je bil letošnji najboljše obiskani sejem. Ze v zgodnjih dopoldanskih urah so postavili vzdolž Glavnega trga svoje stojnice manufakturnisti, čevljarji, klobučarji, lektarji, galanteristi in ostali kramarji. Na Loki se je dopoldne vršil živinski sejem, na katerega so kmetje prignali 1226 glav živine, in sicer 1095 prašičev, 287 goved in 46 konjev. Kupčija je bila prav živahna in je vladalo posebno zanimanje za govejo živino. Voli so se prodajali po 6 do 8 L kg, junci 5 do 7 L, krave 5 do 8 L, telice 4 do 6 L kg žive teže. Za malenkost pa so se zvišale cene prašičem in so stale težke klavne svinje 11 do 13 L kg, prašiči za rejo pa do 8 tednov stari 120 do 280 L, do 3 mesecev stari 350 L, od 3 do 5 mesecev stari 350 do 550 L, nad 5 mesecev stari pa 600 do 1000 L za rep. Konjev je bilo na Loki manj kakor običajno, ker se je poslednje čase udomačil sejem za konje v Kandiji, ki se že splošno imenuje »mali Karlovac« in na katerega je bilo tudi tokrat prignanih zelo veliko število konj. Cene so se sukale od 4500 do 14.000 L za rep.

n— Plačo je izgubila. V ponedeljek zvečer je na poti do Zabje vasi izgubila vso svojo mesečno plačo neka revna uradnica, ki mora s to plačo preživljati svojega bolnega očeta in nedoletnega brata. Pošten najditelj se naproša, da preda proti nagradi denar v podružnici »Jutra« ali na okrajnem glavarstvu.

n— Nakup špirta. Trgovinsko industrijsko azbornica v Ljubljani je dostavila novomeškemu skupnemu združenju obrtnikov pooblastila za nakup špirta, ki ga potrebujejo mizarji in čevljarji v svojih obratih. Slednji se pozivajo, da dvignete nemudoma ta pooblastila v pisarni obrtniškega združenja.

Iz Št. Jerneja

šj— Oskrbna nedoletnega otroka. Kdor bi hotel prevzeti v brezplačno oskrbo nedoletnega otroka, deklico, rojeno 16. aprila 1935., pristojno v občino Hinje, naj se zgleda v občinski pisarni.

šj— Prijava vinskega pridelka. Kakor preteklo leto, tako tudi letos oddelek finančne kontrole v Kostanjevici sprejema prijave o pridelanem vinu in žganju v letu 1941. — V ta namen obiskujejo v tem tednu finančni organi vasi naše občine. Razpored teh obiskov je razviden na občinski razglasni deski z opozorilom vinarjem. Prijava je obvezna za vsakega vinarja. Iz objavljenega vrstnega reda je razvidno, da bo popis trajal v naši občini do 12. decembra.

Radio Ljubljana

Petek, 5. decembra 1941-XX.

7.30: Poročila v slovensčini. 7.45: Pevke in melodije. 8: Napoved časa. 8.15: Poročila v italijansčini. 12.15: Tercet sester Stritarjevih. 12.40: Koncert tria Ambrosiano. 13: Napoved časa, poročila v italijansčini. 13.15: Poročila glavnega stana italijanskih Oboroženih Sil v slovensčini. 13.17: Koncert godbe Kr. Karabinerjev pod vodstvom mojstra Luigia Cirenola. 14: Poročila v italijansčini. 14.15: Operetna glasba. 14.45: Poročila v slovensčini. 17.15: Koncert orkestra EIAR pod vodstvom D. M. Šifanca. 19: Tečaj italijanske, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Opera glasba. 20: Napoved časa, poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. 20.45: Orkester EIAR: Simfonični koncert starejših in novjših skladb pod vodstvom mojstra Cagliana in s sodelovanjem sopranistke Leonarde Plombo in kvarteta Bcgo — v odmoru: slovensko predavanje. 22.45: Poročila v italijansčini.

Mali oglasi

Prodaj

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Prodaj perzijske preproge, nekaj pohištva, radioaparati in razno posodo. Vprašati med 15. in 17. uro: Sv. Petra nasip 29 (skladističe). 19969-6

Kauč dobro ohranjen, peč in radioaparati, nova, prodaj. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19967-6

Železne peči različne velikosti in 2 nova trikotila, ter razno pohištvo, električni napajalnik, Generator delavnice. Tirsjeva 13 (Figovec, levo dvorišče). 19959-6

Prodaj orehovo jedilnico, veliko stojče ogledalo, pisalno mizo, kompletno posteljo in gramofon s ploščami. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19946-6

Otroški voziček športni, napredaj. — Ing. Kham, Sv. Petra c. 11, dvorišče. 19968-6

Smuči in otr. košaro z baladhinom, poceni prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19972-6

Kupim Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Jekocitrol, Tonovin, Efetusin razbljene kosele, očistke, kupujemo z zamaskom ali brez. »Čehostaklo«, Resljeva cesta. 19917-7

Steklenice likerske (oglate literke) in Cognac steklenice, kupimo vsako množico takoj. — »Alko«, Gosposvetska c. 13 (Količje). 19951-7

Kapital Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Z Lir 200.000.— pristopim k dobremu podjetju. Želim sodelovati. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1942«. 19906-16

Sobo odda Sobo s souporabo kopalnice oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19950-23

Neopremljeno sobo s kopalnico, eventualno s souporabo kuhinje, oddam gospej ali gospodični. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mire«. 19966-23

Sobe išče Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Sobo s štedilnikom ali sobo in kuhinjo, išče tričlanska družina za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobe«. 19914-23a

Udobno sobo lepo opremljeno, s strogo separiranim vhodom, v središču mesta, iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gospode«. 19890-23a

Sobo s posebnim vhodom, komfortno, v centru, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posebni vhodi«. 19945-23a

Opremljeno sobo lepo, s strogo separiranim vhodom, v centru, iščem za dve osebi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačane«. 19963-23a

Katera dobrobrčna gospa bi vzela Slovenko kot sestanovalko ali da bi pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe do sobote na ogl. odd. Jutra pod »Solase«. 19955-23a

Lokali

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Manjši trgov. lokal na ulico v središču mesta, iščem najraje za takoj. — Braz, Puharjeva 3. 19882-19

Posest Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Naprodaj imam starejšo, donosno, večstanovniško hišo v bližini univerzitetne knjižnice s hipoteko, parcele v mestu in okolici, lep kompleks zemljišč pri remizi in razne nepremičnine. — Realiteta pisarna KUNAUER LUDVIK, gradbeno nabraženi posredovalci pri kupoprodaji nepremičnin, Miklošičeva cesta 34, tel. 20-37. 19952-20

Prodaj trinastropno trgovsko hišo z lepimi lokali in komfortnimi stanovanji, ter družinsko vilo z lepim vrtom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Strogi center«. 19957-20

Kupim večje zemljišče v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kraj in cene«. 19958-20

Kupim parcelo

v mestu ali na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 19962-20

Kupim hišo do cca 150.000 lir, eventualno več. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina«. 19961-20

Hiše, parcele kupuje in prodaja v raznih delih mesta ZAJEC Andrej, realiteta pisarna, Tavčarjeva 10, telefon 35-64. 19960-20

Hišo 16stanovniško, takoj prodam. Cena 1.500.000.—. Realiteta pisarna ADAMIČ, Ljubljana, Gosposvetska 7. 19970-20

Izgubljeno Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Izgubila sem ključ »Jake med Puharjevo 5 in 12. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v Puharjevi 12, pritličje. 19949-28

Papagajček se je našel. Poizve se: Stari trg 28, Poreta. 19942-28

Izgubljeno je bilo okoli 800 lir v mali denarnici od tromostovja do Slovena. Ker sem revna uslužbenka, prosim, da mi pošten najditelj vrne denar proti nagradi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19943-28

Obrt

Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Odeje iz vate in puha — nove in stare — vam zašije. — Ljubljana, Marijin trg 2-11. 19941-30

Dopisi Beseda 1. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—.

Dvignite dospele ponudbe v oglasnem oddelku Agent, Dober plačnik, Dobro ohranjen, Dobro plača, Dobra eksistencija, Dobra delavnica, Dobro srece, Dobra služba v Grosuplju, Foto, Gotovina, Iščem takoj, Inteligentna, Izvedljiva, Inglen, Kovčeg, Lep dom, Lira, Lastno gospodinjstvo, Malo rabljen, Niuno, Novejša tipa, Praktična metoda 111, Poštena, Plačam visoko ceno, Pook, RM, Rojak, S točnimi podatki, Svetla, Sam, Soliden, Takoj 177, Takoj 140, Uslužbenec, Ugodno prodam, Ugodno 166, Vestna, Vse na polovico, Zanesljiv in točen, Zelenjava.

INSERIRAJ V »JUTRU«

Iz Spodnje štajerske

Razstava nemške knjige v Mariboru, prirejena v grajski dvorani, je bila v nedeljo zaključena. Obiskovalcev je bilo prav lepo število.

Božične pošiljke. Nemški prebivalci na Spodnjem štajerskem so zadnji čas po zgledu ostalih pokrajin začeli odposiljati različne zavojce, namenjene neznanim vujakom na fronti. Zavoji se zabirajo v pisarnah Heimabunda. Nekaj sto zabojev je že šlo na daljno pot.

Smrt po štirih mesecih. 8. julija se je v št. Rupertu v ptujskem okraju ponesečil posestnik Jakob Dobaj. Pri obranjanju crešenj je padel kakih 10 m globoko z drevesa in si je hudo poškodoval hrbtnico. Prepeljali so ga v bolnišnico v Gradcu, od koder je zdaj prišlo poročilo, da je Dobaj 19. novembra podlegel hudi poškodbi.

Poklicno šolanje v ptujskem okraju. Letos so odprli dve splošni obrtni šoli v Ptuj in Ormožu. Obiskuje jih 350 vajencev in vajenk. Poučuje jih 16 učiteljev v 15 razredih. Razdeljeni so na 13 strokovnih skupin. Uvedeno bo tudi kmetijsko nadaljevalno šolanje.

Novi grobovi. V mariborski bolnišnici sta umrla 27letna Alojzija Weiss iz Spodnje Poljskave in 46letna Kristina Kmetičeva, ključavničarjeva žena iz Maribora. Nadalje je umrla v Mariboru na Magdalenški cesti zasebnica Ana Valandova v starosti 81 let.

Pogrešan solar. 10letni Stanko Kos iz Trbovelj je izgubil v doma in ga ne morejo nikjer najti. Na pot se je odpravil skromno oblečen in bos. Govori samo slovensko.

V Rogaški Slatini je bilo doslej pet materinskih posvetovanj. K pregledu je prišlo 156 žena z otroki. Nemško ženstvo je pripravilo 150 komadov perila za dojenčke in 240 komadov za otroke v otroškem vrtcu. Iste ženske so skuhale 200 kg marmelade. Prvi kuharski tečaj je obiskovalo 12 žensk.

V Ptuj je bilo sklicano veliko zborovanje ženstva. Kakor pravijo listi, se je zbralo iz vsega ptujskega okrožja kakih 1000 žensk, ki jim je govoril okrožni vodja Bauer. Rekel je, da zaenkrat še marsikatera ženska ne zna govoriti nemško, vendar da bo tudi ta razlika kmalu izgnila. Posebej je obravnaval ukrepe v vojnem gospodarstvu in je odkrito pojasnjal, kakšno je stanje z zalagami usnja in tkanin.

SPECIALNI MOTOR ZA LINOTYPE STROJ

Istosmerni tok, 300 V. ¼ PS, popolnoma intakten, kupimo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Linotype motor«.

GOMMA

Copertoni auto in Nerabne plašče tovarservibili, battistrada, njih avtomobilov, pnevmatice, spelaturne, odrezke, opilje, anelli camion, ac-ke, obroče za kamione, kupuje Industria Gomme. — Offerte a me. — Ponudbe na: Società VULCANOVA — VARESE

Obnovite naročnino!

Elzo Pavlič

cand. ing. arh.

katero pokopljemo v petek, dne 5. t. m. ob 16. uri na šmihelskem pokopališču.

Prostimo tihega žalja.

Novo mesto, dne 3. decembra 1941.

Žalujoči: oče, mati in brat

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE V LJUBLJANI naznanja žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni predsednik, oziroma član nadzornega odbora, gospod

Viktor Meden

veleindustrijalec i. t. d.

Zasluznemu in požrtvovalnemu sodelavcu bomo ohranili časten in hvalen spomin.

LJUBLJANA, dne 2. decembra 1941.

DOTA IN SRCE

Roman

Nemara se boste smejali, de Luynes, a vendar je docela mogoče, da se vse to zgodi, kajti moj stric je v vsem, kar zadeva njegovo rodbino, silno častihopen; nikakor se ne zaredem, da ne bi Karel II. Angleski, ta ubogi pregnani mladenič, postal moj svak, če se kdaj vrne na prestol svojih prednikov. Imenitne sorodstvene vezi si nabiram, de Luynes, in zato bi si rad našel prijatelja, dokler sem še skromna oseba. Naj bi veljalo isto tudi o Mazarinovi nečakinjah! Njegovi nečaki so razen mene še vsi premladi za žentive; meni pa je izbrala njegova prevzvišenost eno izmed najbogatejših dedičev na Francoskem... Ivono St. Albaret de Canaples.

»Koga?« sem vzkliknil. Nasmehnil se je. »Čudno, kaj ne? To je sestra moža, ki sem se davi sprickal z njim in ki ste ga vi popoldne premagali v dvoboju. Zdaj boste razumeli, zakaj se je stric toliko gnal, da bi onemogočil dvoboj pri St. Germanu. Podoba je, da stari vitez de Canaples s kardinalom vred hlepi po tem, da bi njegova hči postala moja žena, tem bolj, ker mi je njegova prevzvišenost obljubila za svatbeno darilo povišanje v knežji stan. Njega bo to kaj malo stalo, Canaplesovi pa bodo imeli neznanstvo veselje. Seveda,

ko bi bila midva z Evgenom prekrizala meče, bi se bila vsa reč grdo obrnila.

»Kdaj ste zvedeli vse to?« sem vprašal.

»Danes, po dvoboju. Stricu se je zadelo potrebno, da izginem iz Pariza. Poslal je pome in mi razodel, kar sem vam povedal; pripomnil je, da je najbolje, ako ta čas, ko moja navzočnost na dvoru ni zaželena, porabim priložnost in v Bloisu uredim, kar je narobe, ter se zaročim. Deloma sem mu pritrdil. Dekle je silno bogato, in, kakor pravijo, krasotica. Če mi bo všeč, se z njo zaročim; če ne, se vrnem v Pariz.

»A brat se bo upiral tej močitvi.« »Njen brat? Ohej! Ako ne umre od sunka, ki ste mu ga zadali, in ki mu je, kakor slišim, nevarno ranil pljuča, bo moral vsaj mesec dni ali dva mesece ležati v postelji.

»In jaz, dragi Andrej? Kaj naj delam tu? Kakšno vlogo ste mi namenili, da si želite moje družbe?

»Vlogo mentorja, če vas veseli. Mislil sem, da bi mi bili vesel tovariš, ki bi me zabaval med pustim potovanjem, in ker sem vedel, da vas v Parizu ne samo nič ne zadržuje, ampak da imate celo vzrok premišljevat, kako bi mu začasno obrnil hrbet, se mi je zdelo, da nemara porečete, da in se mi pridružite na tej poti. Kdo pa ve, dragi klativitez, kakšne prigode in kakšne sreče se vam obetajo? Ako dedična meni ne bo všeč, bo morda ugajala vam; ali pa se najde v Bloisu druga dedična, ki ji bodo vaši silni brki zmešali glavo.« Iz srca sva se smejala, čeprav sem dvomil, da bi

se vse te lepe reči uresničile. Prostorno srce, ki mi je utripalo v prsih, je bilo na voljo vsaki candrici, vsaj za tisti kratki čas, dokler sem v njeni družbi.

Nemila usoda je hotela, da sem drugo jutro v skupni izbi pri »Konetablu« opazil Zanečko, gostilničarjevo hčer. Videč, da je živahna in zale podobna, s poltjo, ki bi jo še rože zavidale, sem se ohrabil ter jo učenil za okroglo ličice. V zahvalo mi je primazala zausnico, in tako sva se seznanila.

»Sladka Zanečka,« sem smehoma vzkliknil, »to je pa res od sile grda šala. Učenil sem vas za lice, kakor človek potiplje rožni popek, da bi mu prsti dišali po njem.«

»In jaz,« se je predrzno odrezala, »sem vam prisolila zausnico, kakor človek oklofuta slabo vzgojenega paglavca, da ga nauči spodobnega vedenja.«

Vendar so ji udovrljive besede dobro dele in krivi pogled, s katerim me je najprej premerila, se je hitro umaknil nasmešku. Kdo ve, koliko takšnih nasmeškov bi si bil prislužil, ko bi ji bil še dolgo breknal na to struno. Namesto tega sem izpregovoril po kmečko, v skladu z dvoriščem, kamor prihajajo kravice, kokoši in druge božje stvar, ki so se zdele deklici zanimive, meni pa skrivnostne. S pritajenim glasom sem jo pobaral kaj vem kaj zastran očetovih prasev in zastran tega, katerega kmečkega fanta najrajši vidi v tem zakotnem mestecu, ona pa mi je na vsako vprašanje sproti zabrusila bister odgovor, ki mi vas gotovo zabaval, ko bi mi bil ostal v spominu in bi vam ga mogel ponoviti. V petih minutah sva postala

najboljša prijatelja; v dokaz tega sem ji ovil roko okrog pasu ter jo vprašal, katerega ima rajši, tistega kmečkega fanta ali mene, in nisem hotel verjeti svojim ušesom, ko mi je odgovorila, da ji je fant ljubši od mene.

Zunaj sta se dva razgovarjala; eden je vpraševal po podkvarju in ko je zvedel, da edinega kovača v mestecu ni doma in da se pred poldnevom ne vrne, je zahteval nove konje. Drugi, najbrže gostilničar, mu je odgovoril, da »Konetabel« ni poštna postaja in da po tem takim ne more dobiti novih konj. Tedaj se je povzdignil nad razgovor obeh moških mehak, toda oblasten ženski glas.

»Izvrstno, Gilbert,« je rekla. »Počakali bomo kovača.«

»Izpustite me, gospod,« je vzkliknila Zanečka. »Nekdo prihaja.«

Meni je bilo sicer malo mar, kdo so novi došleci, a glede na to, da dobremu slovesu uboge Zanečke gotovo ne bi bilo v korist, če bi jo zalotili v objemu Gastona de Luynesa, sem jo ubogal; tega pa nisem storil dovolj naglo, in preden sem utegnil odskočiti, se je pokazala v ozadju hodnika senca človeške postave in mlada ženska je stopila na prag. Njene oči so mahoma zajele ves položaj. Na moč sem se zavzel, ko sem spoznal v nji gospodično iz kočije, ki me je bila na Vendémskem trgu rešila maščevanja.